

DECIZIE
În numele Legii

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

01 august 2023

mun. Chișinău

Completul de judecată special, instituit în cadrul Curții Supreme de Justiție, pentru examinarea contestațiilor declarate împotriva deciziilor Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor

în componența:

Președinte, judecător
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Mariana Pitic
Ion Guzun

Grefieri

Marianna Boico
Alexandr Beriozchin

Cu participarea:
reclamantului

Postică Aureliu

reprezentanții pârâtei, avocații

Roger Gladei
Valeriu Cernei

examinând în ședință de judecată publică, în procedura contenciosului administrativ, cererea de contestare depusă de Postică Aureliu împotriva Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor cu privire la anularea deciziei nr. 23 din 27 ianuarie 2023 privind candidatura lui Postică Aureliu, candidat la funcția de membru în Consiliul Superior al Magistraturii și dispunerea reluării procedurii de evaluare a candidatului de către Comisie,

c o n s t a t ă:

Argumentele participanților la proces:

La 12 februarie 2023, Postică Aureliu a depus o cerere de chemare în judecată împotriva Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, solicitând:

a) anularea deciziei Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 23 din 27 ianuarie 2023 privind candidatura lui Postică Aureliu,

candidat la funcția de membru în Consiliul Superior al Magistraturii;

b) dispunerea reluării procedurii de evaluare a candidatului de către Comisia independentă de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor.

În motivarea acțiunii a invocat că, nu este de acord cu decizia Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, emisă în privința candidaturii sale, o consideră neîntemeiată, precum și nu este de acord cu constatările Comisiei expuse în decizie.

Cu privire la obiectul acțiunii a explicat că decizia Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 23 din 27 ianuarie 2023 cu privire la candidatura lui Aureliu Postică reprezintă un act administrativ individual, emanat de la o entitate publică, care produce efecte juridice (atât explicite, cât și deghizate) cu repercusiuni directe asupra reclamantului. În acest sens, prin decizia contestată reclamantul a fost înlăturat de la participarea în concursul pentru ocuparea funcției de membru al CSM, dar și a fost dată apreciere nivelului de integritate și probitate profesională a acestuia. Situația descrisă, în viziunea reclamantului, acordă un caracter defavorabil dublu actului administrativ emis: pe de o parte sunt afectate direct drepturile și interesele legitime ale reclamantului, iar, pe de altă parte, concluzia Comisiei este o formă voalată de sancționare.

Cu privire la criteriile de apreciere utilizate de Comisie a invocat că, concluziile Comisiei precum că există dubii serioase cu privire la conformitatea candidatului cu criteriile de integritate etică și financiară, sunt de natură să prejudicieze grav și iremediabil imaginea și probitatea profesională a candidatului, inclusiv în măsură în care să determine pierderea funcției ocupate. Această perspectivă face concluzia a fi calificată drept una ilegală și contrară prevederilor normative ce reglementează speța, dar și depășirea competențelor acordate prin lege Comisiei specializate.

Analizând conținutul deciziei contestate, reclamantul a identificat că argumentele Comisiei, care au condus la nepromovarea candidatului Aureliu Postică, au constituit necorespunderea criteriilor de integritate etică și financiară ce rezultă din dubiile serioase privind declarațiile candidatului aferent veniturilor companiilor administrate de soția Diana Postică; dubiile serioase privind achiziționarea apartamentului la prețpreferențial, privatizarea apartamentului și atribuirea terenului de către administrația publică locală și dubiile serioase privind pretinsul dezechilibru financiar pentru anii 2017, 2019. Constatările respective reclamantul le consideră nefundamentate, lipsite de raționament logic, matematic, inclusiv fiind disproporționate și chiar eronate la mai multe capitole, cum ar fi calcule greșite și aprecieri vădit subiective.

Cu privire la declarațiile candidatului aferent veniturilor companiilor administrate de soția explicat că, în declarația de avere și interese personale pentru anul 2018, în calitate de subiect al declarării, la compartimentul II "Veniturile obținute de subiectul declarării, de membrii familiei lui pe parcursul anului", am indicat drept venit al soției Diana Postică, sursele financiare generate în rezultatul activității SRL "D.B. Express Account" – 100 000 de lei.

Datele despre venitul din vânzări generat la întreprinderea SRL "D.B. Express

Account" i-au fost prezentate de soția Diana, iar reclamantul, la rândul său, le-a reflectat în Declarație, conducându-se de situația financiară (rulajul) întreprinderii administrate, pentru anul 2018, care i-a fost comunicată de soție.

În continuare, în declarația de avere și interese personale pentru anul 2019, în calitate de subiect al declarării, la compartimentul II "Veniturile obținute de subiectul declarării, de membrii familiei lui pe parcursul anului", a indicat drept venit al soției Diana Postică, sursele financiare generate în rezultatul activității SRL "D.B. Express Account" – 504045 de lei sub formă de salariu – 30000 de lei. Datele despre venitul din vânzări generat la întreprinderea SRL "D.B. Express Account" i-au fost prezentate de soție, iar el, la rândul său, le-a reflectat în Declarație, conducându-se de situația financiară (rulajul) întreprinderii administrate, pentru anul 2019, care i-a fost comunicată de soție.

În declarația de avere și interese personale pentru anul 2020, în calitate de subiect al declarării, la compartimentul II "Veniturile obținute de subiectul declarării, de membrii familiei lui pe parcursul anului", reclamantul a indicat drept venit al soției Diana Postică, sursele financiare generate în rezultatul activității SRL "D.B. Express Account" – 880 978,80 de lei sub formă de salariu suma de 45665 de lei. Datele despre venitul din vânzări generat la întreprinderea SRL "D.B. Express Account" i-au fost prezentate de soție, iar el, la rândul său, le-a reflectat în Declarație, conducându-se de situația financiară (rulajul) întreprinderii administrate, pentru anul 2020, care i-a fost comunicată de soție.

La fel, în declarația de avere și interese personale pentru anul 2021, în calitate de subiect al declarării, la compartimentul II "Veniturile obținute de subiectul declarării, de membrii familiei lui pe parcursul anului", a indicat drept venit al soției Diana Postică, sursele financiare generate în rezultatul activității SRL "D.B. Express Account" - în sumă de 578 191 de lei, precum și de la SRL „Dilexcont” - în sumă de 725500 de lei. Datele despre venitul generat din vânzări la întreprinderile SRL "D.B. Express Account", SRL „Dilexcont” i-au fost prezentate de soție, iar reclamantul, la rândul său, le-a reflectat în Declarație, conducându-se de situația financiară (rulajul) întreprinderii administrate, pentru anul 2021.

Informațiile divergente la capitolul Venituri din declarațiile de avere și interese personale pentru anii 2018-2021, cu cele prezentate de SFS (formularele FVID18), reclamantul le-a explicat prin faptul că a apreciat că urmează să indice datele din rulajul întreprinderilor administrate de Diana Postică pentru anii indicați, dar nu mijloacele financiare efectiv decontate de la entitățile juridice în calitate de dividende. Din aceste considerente sumele reflectate la capitolul veniturilor din vânzări ale întreprinderilor, care au fost facturate de administratorul Diana Postică, au și fost indicate de reclamant în Declarațiile pentru anii 2018-2021.

Potrivit informațiilor actualizate la 16 septembrie 2022, din formularele FVID18 ale contribuabilului Postică Diana, care au fost prezentate Comisiei, la solicitare, la 20 decembrie 2022, după etapa audierilor publice, rezultă următoarele venituri generate de către Diana Postică:

Pentru anul 2019, un venit generat din salariu, în sumă de 24 000 de lei și din dividendele obținute din activitatea SRL „DB Express Account” – în sumă de 370 522,60 de lei;

Pentru anul 2020, un venit generat din salariu, în sumă de 47 000 de lei și din dividendele obținute din activitatea SRL „DB Express Account” – în sumă de

623,678,85 de lei;

Pentru anul 2021, un venit generat din salariu, în sumă de 49 500 de lei și din dividendele obținute din activitatea SRL „DB Express Account” – în sumă de 581170,21 de lei și din activitatea SRL „Dilexcont” – în sumă de 357 872,34 de lei.

În baza comparațiilor făcute de Comisie în decizia contestată, a venitului soției candidatului indicat în declarațiile anuale ale candidatului, venitului personal al soției candidatului conform SFS și venitului net al companiilor soției candidatului raportat la BNS, Comisia a concluzionat că reclamantul în calitate de candidat a declarat venituri totale ale soției în declarațiile sale anuale pentru anii 2018 - 2021 în valoare de 2 864379 de lei. Însă, venitul personal al soției sale, conform informațiilor de la SFS, a fost de 1 059966 de lei. În aceeași perioadă, profitul net al celor două companii al căror proprietar este soția reclamantului, a fost de 2 431600 de lei.

În acest sens reclamantul a propus analizarea tuturor veniturilor depuse la cele trei instituții, prezentând un tabel potrivit căruia veniturile pentru anii 2018-2021, reflectate de reclamant în Declarațiile depuse la ANI, veniturile din vânzări ale întreprinderilor pentru aceeași perioadă, reflectate la BNS, nu diferă substanțial, fiind în următorul coraport: ANI: 2 864 379 de lei și BNS: 2 808 100 de lei.

Reclamantul a explicat cu acest prilej că, indicând aceste date ale activității soției Postică Diana în Declarațiile pentru anii 2018-2021, nu a urmărit nici un beneficiu care nu i se cuvine sau interes de altă natură, nu a introdus cu intenție asemenea informații, pentru a crea o aparență falsă a mărimii veniturilor familiei sale, dar a indicat niște date oficiale statistice comunicate de soție, inclusiv reflectate în mod transparent pe site-ul BNS.

Prin urmare, reclamantul a apreciat că, constatările Comisiei despre faptul că reclamantul, în calitate de candidat, nu a fost în măsură să explice diferențele în sumele financiare înregistrate la diferite autorități, nu corespund circumstanțelor factologice, iar Comisia a ajuns la concluzii arbitrare despre dubiile serioase cu privire la conformitatea candidatului cu criteriul de integritate etică, în temeiul art. 8 alin. (2) lit. c) și criteriul de integritate financiară conform art. 8 alin. (4) lit. a) și alin. (5) lit. b) și d) din Legea nr. 26/2022, în legătură cu declararea averii și a intereselor personale, și în special a veniturilor soției sale din cele două companii pe care le deține.

În viziunea reclamantului atât explicațiile făcute în fața Comisiei, cât și materialele și informațiile prezentate în procesul evaluării, explică justificarea obiectivă a circumstanțelor expuse cu privire la diferențele constatate în sumele înregistrate drept venit al soției, care înlătură în deplină măsură oricare dubiu în partea ce ține de integritatea financiară și etică, legate de declararea averii la capitolul veniturilor soției.

Cu privire la achiziția apartamentului la preț preferențial, obținerea apartamentului de la stat și privatizarea acestuia, precum și atribuirea terenului de către administrația publică locală și înstrăinarea acestuia reclamantul a oferit următoarele explicații.

În privința *apartamentului obținut la preț preferențial*, a indicat că, în anul 2006, a depus o cerere în vederea beneficierii de un apartament în cadrul programului de locuințe la preț preferențial pentru angajații Procuraturii. În cerere a susținut că

locuia cu soția într-un apartament închiriat. Această cerere a înaintat-o până a obține apartamentul de la stat, prin litigii de judecată, care au durat din anul 2006 până în anul 2008. Fiind acceptat drept persoană care se încadra în lista celor ce necesitau îmbunătățirea condițiilor de trai, în același an – 2006, a încheiat contractul de investiție cu antreprenorul. La data încheierii contractului de investiție, familia reclamantului nu dispunea de spațiu locativ personal, de aceea și a investit în procurarea acestui apartament din str. N. Sulac, care l-a achitat în rate în perioada anilor 2006-2013, iar la 19 aprilie 2013 imobilul a fost dat în exploatare și reclamantul cu soția au devenit proprietarii acestuia.

În privința *apartamentului privatizat de la stat*, reclamantul a explicat că, având în vedere că construcția blocului locativ din str. N. Sulac, cu apartamente pentru procurori la preț preferențial urma să dureze o perioadă îndelungată, peste termenul prevăzut de clauzele contractuale, în anul 2007, a depus o cerere către Primăria mun. Chișinău, pentru a beneficia de o locuință de serviciu în mun. Chișinău, în temeiul faptului ca activa în localitatea respectivă, în calitate de procuror. Inițial, administrația publică locală a refuzat satisfacerea cererii privind acordarea spațiului locativ, invocând lipsa fondului locativ de stat. Acordarea spațiului locativ reclamantul a revendicat-o printr-o acțiune civilă în instanța de judecată. Ulterior, în anul 2008, a fost pusă în executare hotărârea definitivă și irevocabilă a instanței de judecată de obligare a administrației publice locale să-i acorde reclamantului spațiu locativ, de care a beneficiat, după cum a menționat, în temeiul art. 38 al Legii cu privire la procuratură, constituind una din garanțiile sociale asigurate de stat procurorilor. În temeiul acestei hotărâri judiciare, reclamantul a obținut în anul 2008 ordin de repartiție a apartamentului de serviciu, fiind eliberat de Primăria mun. Chișinău.

După nașterea primului copil, reclamantul a decis să se adreseze Primăriei cu solicitarea de schimbare a statutului apartamentului și să inițieze procedura de privatizare a acestuia. La acest capitol, la 09 septembrie 2022, Comisiei i-au fost prezentate toate documentele relevante privitor la privatizarea apartamentului, în cadrul runde de răspunsuri.

Reclamantul a indicat că, personal nu a participat la privatizarea apartamentului, deoarece anterior a participat la co-privatizarea apartamentului părinților din bd. Dacia, 3/2. Au fost incluși în lista de privatizare doar soția și copilul minor, pe motiv că anterior ei nu participase la privatizarea spațiilor locative de la stat și procedura de vânzare-cumpărare urma să aibă loc la un preț modic. O asemenea procedură era una în strictă corespundere cu prevederile art. 5 al Legii cu privire la privatizarea fondului de locuințe

Reclamantul a accentuat că, privatizarea acestui apartament de la stat a avut loc în strictă conformitate cu normele legale, deoarece art. 38 al Legii cu privire la procuratură, prevedea asigurarea procurorului cu locuință, inclusiv în cazul în care acesta avea nevoie de îmbunătățirea condițiilor locative, iar reclamantul se încadra în aceste condiții legale, având în vedere că după căsătorie în anul 2005, componența familiei sale s-a mărit, iar în anul 2008 s-a născut primul copil și ½ cotă parte din apartamentul părinților nu mai corespundea cerințelor locative pentru familie.

În privința *terenului atribuit de administrația publică locală*, a comunicat că în anul 2005, după înregistrarea căsătoriei, a înaintat, de asemenea, o cerere, pentru

atribuirea cu titlu gratuit a unui teren în orașul Durlăști, în scopul construcției unei case. La momentul depunerii cererii nu dispunea de nici un imobil în proprietate comună cu familia nou-formată, nu inițiasse nici procesul judiciar împotriva Primăriei mun. Chișinău cu privire la acordarea spațiului locativ de la stat și nici nu a depus careva cereri în cadrul programului de locuințe la preț preferențial.

Terenul de 0,06 ari i-a fost atribuit cu titlu gratuit în anul 2010, fără careva restricții cu privire la înstrăinarea acestuia sau construcția unui imobil într-un termen expres prevăzut. Deși, inițial într-adevăr intenționa cu familia să construiască o casă pe acest teren, la scurt timp, a luat decizia să-l vândă și să utilizeze banii obținuți pentru reparația apartamentului obținut la preț preferențial, în care locuiește până în prezent.

În acest sens, reclamantul a apreciat constatările Comisiei despre lipsa integrității etice la obținerea acestor trei imobile drept nefondate și lipsite de consecvență.

Astfel, apartamentul privatizat și cel obținut la preț preferențial au fost obținute de către candidat într-un context perfect legal, constituind o garanție acordată de către stat lucrătorilor procuraturii în sensul asigurării acestora și membrilor familiei lor cu spațiu locativ necesar. La data privatizării apartamentului de la stat, în anul 2009, familia reclamantului nu dispunea de alt spațiu locativ privat, în afară de ½ cotă parte din apartamentul părinților cu suprafața totală de 44 m²), prin urmare având nevoie de îmbunătățirea condițiilor de trai, a beneficiat de această garanție oferită de stat și a obținut dreptul de proprietate asupra apartamentului din str. L. Tolstoi în anul 2009.

La rândul său, apartamentul obținut de la Procuratură, la preț preferențial, a fost achitat până în anul 2013, când asupra acestuia a fost înregistrat dreptul de proprietate.

În acest context reclamantului nu îi sunt clare raționamentele Comisiei referitoare la lipsa elementelor eticii din partea candidatului, or în condițiile achitării apartamentului la preț preferențial din str. N. Sulac, asupra acestuia urma în mod firesc a fi înregistrat dreptul de proprietate, iar în acel moment familia sa deja era proprietară legitimă asupra apartamentului din str. L. Tolstoi și nu mai putea renunța la un drept obținut prin lege. Corespunzător, urmând firul logic și consecutiv al evenimentelor, obținerea și înregistrarea dreptului de proprietate asupra ambelor apartamente s-a circumscris unor proceduri perfect legale, transparente și lipsite de careva dubii de integritate etică sau financiară a candidatului sau membrilor familiei sale.

Obținerea terenului de la administrația publică locală a constituit, pe de o parte, un drept al familiei nou-formate de a-și construi o casă de locuit în localitatea în care au locuit cu părinții, iar, pe de altă parte, un drept discreționar al consiliului local de a atribui acest teren familiei solicitante. Nu era de obligație reclamantului să indice consiliului local despre deținerea unui apartament cu drept de proprietate din anul 2010, or acel la preț preferențial a fost înregistrat abia în anul 2013. Cu atât mai mult, deținerea unui apartament în proprietate nici într-un caz nu constituia temei de refuz în atribuirea familiei Postică a terenului pentru construcția casei de locuit.

În viziunea reclamantului este inacceptabilă mențiunea Comisiei că, procurorii care sunt văzuți că fac uz de lege pentru a crea oportunități de beneficii

personale, demonstrează un comportament dubios și subminează încrederea populației în activitatea și titlul lor de procuror, or, această afirmație se face în raport cu obținerea unui bun imobil fie în temeiul legii, fie la preț preferențial - program oficial și destinat exclusiv persoanelor din organele procuraturii. Care ar fi necesitatea acestei mențiuni, dacă să nu ofere o tentă negativă concluziilor deduse prin raționamente și constatări arbitrare și parțiale. Se creează impresia că, în percepția Comisiei, orice participant al programului destinat exclusiv procurorilor de obținere a bunurilor imobile la preț preferențial sau acel care a obținut un drept la locuință garantat prin lege, este potențial susceptibil de a lua calificativul – dubios în aspectul integrității financiare și etice.

La fel, nu este clar de ce Comisia nu a dat apreciere individuală fiecărui bun imobil la capitolul dubiilor apărute, să fie explicită, motivând asupra căror imobile planează suspiciuni rezonabile și asupra căror mai puțin sau deloc.

În calitatea lui de subiect al evaluării, reclamantului nu îi este clar la care capitol a procedat incorect (lipsit de etică) devenind proprietar al acestor bunuri imobile, în care caz a profitat nelegitim sau am fost netransparent. Or, Comisia a calificat în cumul toate imobilele în cauză drept obținute necorespunzător, fără a face o delimitare între bunurile obținute legitim/etic și cele nelegitim/contrare principiilor deontologice sau etice.

Astfel se creează aparența că, invocând dubii serioase la corespunderea candidatului Aureliu Postică criteriilor de integritate etică, Comisia a avut în vedere obținerea de către cel din urmă a tuturor trei imobile (apartamentele și terenul), lăsând să se înțeleagă că pentru a fi integru și corespunzător criteriilor etice și financiare prevăzute de Legea nr. 26/2022, până în prezent acesta urma să locuiască cu familia cu trei copii în apartamentul cu suprafața de 44 m², împreună cu părinții, în care i-a aparținut ½ cotă parte și, probabil, în asemenea condiții ar fi promovat procedura de evaluare a integrității.

Concluzionând cu privire la subiectul imobilelor, reclamantul a punctat că, încălcările menționate probează caracterul incert al actului administrativ individual defavorabil, iar constatările Comisiei despre dubiile serioase în legătură cu achiziționarea unui apartament la preț preferențial, achiziționarea unui apartament la un preț nominal, în contextul privatizării și acceptarea cu titlu gratuit a unui teren și vânzarea ulterioară a acestuia, peste trei luni, nu corespund circumstanțelor factologice, sunt nemotivate și arbitrare, Comisia trăgând concluzii nejustificate și disproporționate, despre neconformitatea candidatului cu criteriul de integritate etică, în temeiul art. 8 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 26/2022.

Cu privire la pretinsul dezechilibru financiar pentru anii 2017, 2019, reclamantul a făcut trimitere la faptul că, în cadrul audierilor publice a făcut explicațiile de rigoare cu privire la preținsele discrepanțe între veniturile declarate ale familiei Posticăși cheltuielile constatate de Comisie pentru anii 2017, 2019. La fel, la solicitarea Secretariatului Comisiei din 21 decembrie 2022, a răspuns la o serie de 2 întrebări post-audiere, care au vizat anume aspectele privind veniturile și cheltuielile din anii 2017 și 2019.

Astfel, potrivit Deciziei nr. 23/2023, Comisia a constatat nejustificat și arbitrar o diferență de 158 190 de lei între veniturile familiei Posticăși cheltuielile realizate pentru anul 2017.

În combaterea constatărilor eronate ale Comisiei reclamantul a precizat, în

privința venitului realizat din economii în anul 2017 că, suma de 140 000 de lei constituie contul de depozit din anul 2016, având drept sursă indemnizația socială pentru întreținerea copilului, care rezultă și poate fi verificată lesne consultând Declarația pentru anul 2016, la Capitolul „Active financiare”. Această sumă a fost economisită din anul 2016, fiind păstrată pe contul de depozit al soției Diana Postică. La această sumă s-a mai adăugat suma indemnizației din anul 2017 în mărime de 49 927 de lei, însumând un venit total depus la contul de depozit pentru anul 2017 în sumă de circa 190 000 de lei.

În privința cheltuielilor și economiilor din anul 2017, după cum și a menționat în răspunsul oferit anterior, inclusiv în cadrul audierilor publice, suma depozitului bancar indicată în Declarația pentru venit din anul 2017, în mărime de 195 000 de lei la fel este indicată incorect, suma respectivă reflectată la capitolul „Activelor financiare” constituie acel depozit bancar de acumulare pe contul curent al soției Diana Postică, în urma achitării indemnizațiilor de întreținere a copiilor. Suma în mărime de 195 000 de lei este constituită din adaosul și capitalizarea la sumele economisite anterior din indemnizațiile sociale, fiind reflectată în anul 2016 – în sumă de 140 000 de lei. Corespunzător suma de 195 000 de lei nu a constituit o economie rezultată din anul 2017, deoarece în anul curent poate fi considerată economie doar suma indemnizației primite în mărime de 49 927 lei, care s-a adăugat la sumele acumulate în anii precedenți: adică 140 000 lei + 49 927 lei + capitalizarea, din ce a rezultat suma de 195 000 lei.

Astfel, reclamantul în mod repetat a accentuat că, suma în mărime de 195 000 de lei este incorect atribuită de Comisie la capitolul „Cheltuieli”.

Reclamantul a insistat asupra faptului incertitudinii concluziei Comisiei în privința sumelor de economii în numerar: 50 000 de lei și 7 000 de (estimativ 145 600 de lei, deoarece în Declarația pentru anul 2017, la capitolul Numerar în monedă națională și/sau în valută străină nu figurează aceste sume. Corespunzător, sumele de 195 000 de lei + 190 350 de lei, care constituie totalul de 385 350 lei, au fost eronat calculate de Comisie la capitolul „Cheltuieli”. Din această sumă poate fi dedusă doar suma indemnizației economisite pentru anul 2017 în mărime de 49 927 de lei.

Totodată, reclamantul a menționat că potrivit Deciziei nr. 23/2023, Comisia a constatat nejustificat și arbitrar o diferență de 108 147 de lei între veniturile familiei Postică și cheltuielile realizate pentru anul 2019.

În combaterea constatărilor eronate ale Comisiei reclamantul a precizat, în privința venitului realizat din economii în anul 2019 că, a fost reflectată corect suma în mărime de 107 414 lei, la care s-a mai adăugat suma indemnizației în mărime de 5 100 de lei, însumând un total de 112 514 lei. Anume această sumă a fost reflectată de către reclamant în Declarația pentru anul 2019, la Capitolul „Active financiare”. Anume această sumă de 107 414 lei a fost economisită din anul 2018 (a se vedea Declarația pentru anul 2018), fiind păstrată pe contul de depozit al soției Diana Postică.

După cum a menționat și în răspunsul anterior, inclusiv în cadrul audierilor publice, suma de 534 045 de lei, indicată în Declarație la capitolul „Active financiare”, nu constituie parte a economiilor în numerar în mărime de 646 496 de lei, indicați de Comisie. Acest lucru este lesne de sesizat și din faptul că la capitolul „Active financiare”, suma de 534 045 de lei nu este indicată ca depozit

sau economie, dar ca sumă care a rulat în contul curent bancar al soției Diana Postică la SA „Victoriabank” BC, pe parcursul anului 2017 și, de fapt, constituie suma venitului realizat de întreprinderea administrată de soție în mărime de 534045 de lei (504 045 de lei venit din activitate anuală și 30 000 de lei salariu de administrare) indicat în Declarație.

Comisia a fost îndemnată să verifice Declarațiile anterioare ale candidatului Postică Aureliu la capitolul Active financiare pentru anii 2014-2016 ca să observe că reclamantul a reflectat în același mod sumele din conturile curente ale lui generate din salarii, dar nu le-a indicat drept economii. Corespunzător, din suma economiilor indicate de Comisie în mărime de 646 496 de lei, urmează să fie exclusă suma de 534 045 de lei și ar rezulta o economie în mărime de doar 112 451 de lei, care corespunde sumei constatate la „Venituri”.

Mai mult lipsa așa-ziselor economii sau depozite bancare la sfârșitul anului 2017, în sumă de 195 000 de lei și 190 350 de lei, precum și a economiilor la sfârșitul anului 2019, în sumă de 646 496 de lei, poate fi foarte ușor verificată, or reclamantul a prezentat Comisiei, la solicitare, extrasele bancare de la BC „MAIB”, pentru perioadele vizate, pe care au rulat toate sumele obținute ca venit de soție, din care la finele anilor 2017 și 2019 nu vor fi constatate asemenea economii identificate de către Comisie.

Prin urmare, în calitate de subiect al evaluării reclamantul a apreciat drept arbitrar și total nefondate calculele realizate de membrii Secretariatului sau ai Comisiei care ar fi scos în evidență preținsediscordanțe dintre veniturile și cheltuielile familiei reclamantului în anii 2017 și 2019.

Aprecierile Comisiei potrivit cărora, candidatul nu a reușit să înlăture îndoielile serioase ridicate cu privire la dezechilibrul financiar pentru anii 2017 și 2019, reclamantul le-a apreciat drept tendențioase, denigratoare, rezervându-și dreptul de a-și apăra interesele legitime, inclusiv prin solicitarea unui audit sau a unei expertize financiar-contabile, care să combată alegațiile Comisiei, prin care într-un mod total superficial și nejudicios îi sunt incriminate elemente de pretinsă îmbogățire nelegitimă, care ar putea avea repercusiuni grave atât asupra imaginii și probității profesionale ale reclamantului, precum și să aibă un impact direct defavorabil în contextul urmăririi penale a ultimului în temeiul art. 330² alin.(2) Cod penal.

Mai mult, averea candidatului a fost declarată în modul stabilit de legislație, autoritatea competentă în acest domeniu Autoritatea Națională de Integritate nefiind nici sesizată și nici nu a emis vreo decizie de constatare/sanționare sub acest aspect. Prin urmare, Comisia specializată a depășit competențele sale dincolo de atribuțiile stabilite expres de lege, constatând unele circumstanțe pe care nu le-a atestat nici măcar autoritatea competentă să o facă.

De asemenea, din textul actului contestat nu rezultă ca Comisia de evaluare să constate că averea dobândită de către candidat în ultimii 15 ani nu corespunde veniturilor declarate. La caz, toată averea dobândită de candidat este dobândită în limitele legale și este justificată prin înscrisurile corespunzătoare.

La 20 februarie 2023, Comisia independentă de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor a depus referință, prin care a solicitat respingerea cererii de contestare înaintată de Postică Aureliu.

În motivarea referinței, pârâta a invocat că decizia Comisiei de evaluare nr. 23 din 27 ianuarie 2023 este legală și întemeiată, iar alegațiile reclamantului sunt neîntemeiate și nu au un suport probatoriu.

A menționat că Comisia de evaluare a executat cu diligență și bună-credință toate obligațiile prevăzute de Legea nr. 26 din 10 martie 2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, iar când a constatat anumite neclarități, aceasta a oferit reclamantei posibilitatea de a le elucida, prin prezentarea datelor și informațiilor suplimentare, stabilindu-i un termen suficient.

A explicat că procesul de evaluare a integrității și decizia Comisiei de evaluare nr. 23 din 27 ianuarie 2023 nu afectează statutul profesional al candidatului, or, Comisia nu substituie și nu preia funcțiile unui organ public din Republica Moldova. Iar, decizia privind nepromovarea evaluării constituie temei juridic pentru neadmiterea candidatului la alegeri sau concurs, respectiv niciun alt efect juridic nu are suport legal.

Totodată, potrivit pct. 39 din Opinia comună a Comisiei de la Veneția și a Direcției generale a drepturilor omului și stat de drept a Consiliului Europei (Avizul nr. 1069/2021 din 13 decembrie 2021, Moldova), proiectul de lege revizuit arată clar că rezultatele evaluării integrității nu vor avea niciun efect asupra carierei candidatului ca judecător.

Potrivit pârâtei, sarcina probațiunii trece asupra candidatului pe parcursul procesului de evaluare. În faza inițială este în obligația Comisiei de a acumula date și informații, făcând uz de competențele sale legale (art.6 din Legea nr.26/2022) și cu respectarea obligațiilor legale (art.7 din Legea nr.26/2022). Însă, odată cu apariția unor neclarități și în scopul elucidării acestora, Comisia oferă candidatului posibilitatea de a prezenta date și informații suplimentare (art. 10 alin. (7) din Legea nr.26/2022).

Totodată, prezentarea datelor și informațiilor suplimentare este un drept al candidatului (art. 12 alin. (4) din Legea nr.26/2022), însă neexercitarea acestui drept (prin refuz, fâțiș sau tacit, ori prin prezentarea unor date incomplete sau neconcludente) riscă să inducă Comisia la concluzia că există dubii serioase că candidatul nu întrunește criteriile de integritate (art. 13 alin. (5) din Legea nr.26/2022). Respectiv, este în interesul candidatului să preia sarcina probațiunii, iar acest transfer legislativ nu numai că nu încălcă, dar și protejează efectiv drepturile candidatului.

S-a remarcat că Comisia de evaluare nu constată existența sau lipsa conformității candidatului cu criteriile de integritate, ci doar existența sau lipsa dubiilor serioase privind conformitatea.

Pârâta a evidențiat că concluzia Comisiei de evaluare din decizie privind existența unor dubii serioase cu privire la conformitatea reclamantului cu criteriile de integritate etică și financiară ține de oportunitatea deciziei, iar instanța de judecată este ținută să exercite controlul de legalitate a deciziei și nu este în drept să execute controlul de oportunitate. Or, instanța de judecată poate dispune reluarea evaluării doar în situația în care constată existența unor circumstanțe care puteau duce la promovarea evaluării de către candidat sau încălcări de procedură, situație care lipsește în speță.

Deși art.10 alin.(7), art.12 alin.(4) lit.d) din Legea nr. 26/2022, stabilește clar

că anume candidatul este cel care poate înlătura dubiile serioase constatate de către Comisie, reclamantul pretinde că însăși Comisia urma să înlătore aceste dubii, constatate tot de ea, după cum urmează: ”în situația în care pe parcursul rundelor de întrebări în mod repetat au intervenit neclarități referitor la acest mijloc de transport, Comisia de evaluare evită să interpeleze informația oficială de la autorități”. După cum a fost reiterat supra, trecerea sarcinii probațiunii către reclamant este legală, nu încalcă drepturile lui, fiind o măsură adecvată în procesul de pre-vetting, fapt confirmat și de forurile internaționale (Comisia de la Veneția și CtEDO).

Este de competența Comisiei să aprecieze dacă anumite circumstanțe sunt sau nu suficiente pentru a constata existența sau lipsa dubiilor serioase privind conformitatea cu criteriile de integritate. Asta deoarece anume această chestiune se referă la oportunitatea Deciziei, care nu poate face obiectul controlului judiciar.

Pârâta a mai menționat că nu este de competența instanței de judecată să se expună cu privire la oportunitatea Deciziei, iar controlul acesteia urmează să se limiteze la aspectul legalității, însă a considerat necesar de a atrage atenția asupra următoarelor.

Prin încheierea din 30 martie 2023 a Curții Supreme de Justiție a fost admisă cererea avocatului Leșan Nicolae, reprezentantului reclamantului Aureliu Postică, cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate a:

- art. 10 alin. (5) (potrivit căruia „Prin derogare de la prevederile Legii nr.133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal, prelucrarea datelor cu caracter personal ale candidaților și ale persoanelor specificate la art.2 alin.(2) este admisă pe perioada desfășurării activității de către Comisia de evaluare și secretariatul acesteia. Dreptul de acces al candidatului la aceste date va fi asigurat de secretariatul Comisiei de evaluare.”);

- art. 12 alin. (2) (potrivit căruia „Audierile au loc în ședință publică, ce se înregistrează prin mijloace audio/video. Comisia de evaluare poate decide să desfășoare audierile sau o parte din ele în ședință închisă dacă se aduce atingere intereselor ce țin de ordinea publică, viața privată sau moralitate. În cazul în care Comisia de evaluare respinge solicitarea candidatului de a desfășura audierile sau o parte din ele în ședință închisă, acesta poate anunța imediat comisia despre retragerea sa din concurs.”);

- art. 15 alin. (1) (potrivit căruia „În perioada de aplicare a prezentei legi, normele altor acte normative cu forță juridică egală sau inferioară se aplică în măsura în care nu contravin prevederilor acesteia.”);

toate din Legea nr. 26 din 10 martie 2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, toate din Legea nr. 26 din 10 martie 2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor.

Prin încheierea din 05 aprilie 2023 a Curții Supreme de Justiție a fost admisă cererea avocatului Leșan Nicolae, reprezentantului reclamantului Aureliu Postică, cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitatea:

- termenilor „grav”, „reprobabile” și „inexplicabile” din art. 8 alin. (2) lit. a);
- sintagmei: „în ultimii 15 ani” din art. 8 alin. (4) lit. b);
- termenului „nu” din art. 8 alin. (6) (potrivit căruia: „În aprecierea criteriilor

prevăzute la alin. (2) – (5) și în luarea unor decizii cu privire la acestea, Comisia de evaluare nu depinde de constatările altor organe cu competențe în domeniul respectiv”);

- art. 12 alin. (4) lit. d) în măsura în care este interpretat că persoana „are dreptul să prezinte, în formă scrisă, date și informații suplimentare pe care le consideră necesare în vederea înlăturării suspiciunilor privind integritatea sa, dacă a fost în imposibilitatea de a le prezenta anterior” până la audiere de către Comisia de evaluare;

- sintagmei „dubii serioase” din art. 13 alin. (5) (potrivit căruia „Se consideră că un candidat nu întrunește criteriile de integritate dacă s-a constatat existența unor dubii serioase privind conformitatea candidatului cu cerințele prevăzute la art. 8, care nu au fost înlăturate de către persoana evaluată”);

- sintagmei „decizia privind nepromovarea evaluării constituie temei juridic pentru neadmiterea candidatului la alegeri sau concurs” din art. 13 alin. (6);

-art. 14 alin. (6) (potrivit căruia „Cererea de contestare a deciziei Comisiei de evaluare se judecă în conformitate cu procedura prevăzută în Codul administrativ, cu excepțiile stabilite prin prezenta lege, și nu are efect suspensiv asupra deciziilor Comisiei de evaluare, alegerilor sau concursului la care participă candidatul respectiv”), toate din Legea nr. 26 din 10 martie 2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor.

Prin decizia din 06 aprilie 2023 a Curții Constituționale au fost declarate inadmisibile sesizările, inclusiv al avocatului Leșan Nicolae, reprezentantului reclamantului Aureliu Postică, cu privire excepțiile de neconstituționalitate prevederilor Legii nr. 26 din 10 martie 2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor.

Prin decizia din 11 aprilie 2023 a Curții Constituționale a fost declarată inadmisibilă sesizarea lui Postică Aureliu cu privire excepțiile de neconstituționalitate prevederilor Legii nr. 26 din 10 martie 2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor.

Prin încheierea din 07 iulie 2023 a Curții Supreme de Justiție a fost respinsă cererea lui Aureliu Postică cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate a:

- sintagmei „regimul juridic al declarării averii și intereselor personale”;

- sintagmei „averea candidatului a fost declarată în modul stabilit de legislație”;

- sintagmei „respectarea de către candidat a regimului juridic al declarării averii și intereselor personale”;

- sintagmei „nu depinde”, toate din art. 8 din Legea nr. 26 din 10 martie 2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor.

În ședința de judecată reclamantul a susținut acțiunea pe motivele de fapt și de drept invocate și a solicitat anularea deciziei nr. 23 din 27 ianuarie 2023 cu reluarea procesului de evaluare.

Reprezentanții Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la

funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, avocații Roger Gladei și Valeriu Cernei au susținut argumentele invocate în referința depusă, solicitând respingerea acțiunii ca fiind neîntemeiată.

În ședința de judecată a fost audiat martorul Diana Postică, care a declarat în esență că, este soția reclamantului și este unicul fondator și administrator al întreprinderilor SRL "DB Express Account" și SRL "Dilexcont". În perioada 2018-2021, la solicitarea soțului de ai prezenta cifra veniturilor anuale a companiilor al căror beneficiar efectiv este, îi prezenta venitul raportat de companiile respective la Biroul Național de Statistică. A mai explicat că pe parcursul anului fiscal situația financiară poate suferi modificări în legătură cu unele achitări ulterioare sau întârziate a serviciilor sau în legătură corectările în formularele prezentate organelor statului, drept de care beneficiază persoanele juridice. Astfel, datele actualizate ulterior pot diferința de cele declarate de către Postică Aureliu anual până la 21 martie. Tot venitul a fost raportat instituțiilor abilitate și din acesta a fost achitat impozitul de rigoare. Sumele indicate de reclamant în declarațiile anuale sunt cifre oficiale. Divergența din declarațiile anuale ale reclamantului și datele de la organul fiscal, Biroul Național de Statistică poate fi explicată prin faptul că Postică Aureliu a indicat venitul companiilor al căror beneficiar efectiv sunt și nu venitul meu în calitate de persoană fizică.

Aprecieri instanței.

Audiind părțile, și reprezentanții lor, examinând actele dosarului administrativ și cel judiciar, completul de judecată special al Curții Supreme de Justiție constată că acțiunea este admisibilă și întemeiată, din următoarele motive.

Termenul de examinare a acțiunii

Conform art. 14 alin. (7) din Legea nr. 26/2022, prin derogare de la prevederile art. 195 din Codul administrativ nr. 116/2018, cererea de contestare a deciziei Comisiei de evaluare se examinează în decurs de 10 zile.

La acest capitol, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că, cererea depusă de Postică Aureliu a fost repartizată în mod automat-aleatoriu la 13 februarie 2023, judecătorului-raportor Svetlana Filincova, care prin încheierea din 14 februarie 2023 a primit spre examinare cererea și a dispus acțiunii de pregătire a cauzei pentru dezbaterile judiciare, stabilind ședința de judecată pentru 24 februarie 2023. La 23 februarie 2023, reprezentantul reclamantului, avocatul Leșan Nicolae a depus o cerere, solicitând amânarea ședinței de judecată, astfel, ținând cont de agenda instanței și a participanților la proces a stabilit un nor termen pentru examinarea cauzei, 14 martie 2023.

Prin încheierea din 02 martie 2023 a Președintelui interimar al Curții Supreme de Justiție, cauza a fost supusă redistribuirii unui alt judecător în legătură cu demisia judecătorului-raportor Svetlana Filincova, fiind repartizată în aceeași dată judecătorului-raportor Dumitru Mardari.

În ședința din 14 martie 2023, reclamantul Postică Aureliu a depus o cerere de recuzare a membrilor Completului de judecată special, care a fost repartizată în aceeași zi.

Prin încheierea din 20 martie 2023 a Președintelui interimar al Curții Supreme de Justiție, cauza a fost supusă redistribuirii unui alt judecător în legătură cu

demisia judecătorului-raportor Dumitru Mardari, fiind repartizată la 21 martie 2023, judecătorului-raportor Mariana Pitic.

Prin încheierea din 30 martie 2023 a Curții Supreme de Justiție, cererea de recuzare înaintată de către Postică Aureliu a fost respinsă.

În ședința din 30 martie 2023 a fost reluată examinarea cauzei, iar reclamantul Postică Aureliu a depus două cereri prin care a solicitat aportul instanței de judecată în vederea reclamării probelor de la pârâtă și a ridicat o excepție de neconstituționalitate în corespundere cu prevederile art. 12¹ din Codul de procedură civilă. Ambele cereri a reclamantului au fost admise, iar în legătură cu expirarea timpului preconizat pentru ședință, a fost stabilit următorul termen pentru 05 aprilie 2023.

La 04 aprilie 2023, atât reclamantul Postică Aureliu cât și pârâta Comisia independentă de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, au depus cereri de completare a materialelor cauzei cu înscrisuri.

La fel, la 04 aprilie 2023, reprezentantul reclamantului, avocatul Leșan Nicolae a solicitat ridicarea excepției de neconstituționalitate unor prevederi legale, iar în ședința din 05 aprilie 2023, a explicat că nu a depus o singură cerere de ridicare a excepției de neconstituționalitate, ci două separate, invocând că anume astfel consideră necesar și corect pentru apărarea drepturilor reclamantului.

Prin încheierea din aceeași dată cererea a fost admisă, iar prin încheiere protocolară a fost acordat termen părților și participanților la proces pentru studierea înscrisurilor prezentate la 04 aprilie 2023, fiind dispusă amânarea ședinței de judecată pentru 06 aprilie 2023.

La 05 aprilie 2023, după închiderea ședinței de judecată, reprezentantul reclamantului, avocatul Leșan Nicolae a depus o cerere prin care solicitat suspendarea procesului.

În ședința din 06 aprilie 2023, prin încheiere protocolară, a fost obligată Comisia independentă de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor să prezinte înscrisuri prezentate anterior la 04 aprilie 2023, traduse în limba în care se desfășoară procesul, acordând termen până la 10 aprilie 2023, în ședință fiind anunțată întrerupere până la această dată.

La 10 aprilie 2023, Comisia independentă de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor a depus o cerere de recuzare a judecătorului-raportor Mariana Pitic.

Subsecvent, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, la 06 aprilie 2023, a intrat în vigoare Legea nr.64 din 30 martie 2023 cu privire la Curtea Supremă de Justiție, precum și Legea nr. 65 din 30 martie 2023 cu privire la evaluarea externă a judecătorilor și a candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție.

Potrivit prevederilor art. 8 din Legea 64/2023, Plenul Curții Supreme de Justiție este compus din toți judecătorii Curții Supreme de Justiție și are, printre altele, atribuția de stabilire, anual, a componenței completelor de judecată.

Completul de judecată, reținând prevederile legale citate supra și faptul că în perioada martie-aprilie 2023 majoritatea magistraților de la Curtea Supremă de Justiție au demisionat, atestă imposibilitatea formării completelor de judecată de

către Plenul Curții Supreme de Justiție, care la moment nu este deliberativ.

Totuși, prin Legea nr. 89 din 27 aprilie 2023, în vigoare din 02 mai 2023, dispozițiile tranzitorii din Legea 64/2023 cu privire la Curtea Supremă de Justiție, au fost modificate în sensul stabilirii momentului începerii activității Curții Supreme de Justiție în componența nouă, inclusiv a Plenului, oferind ca efect competențe de formare a completelor de judecată după regula anterioară – de către președintele Curții Supreme de Justiție.

În conformitate cu prevederile art. 12 alin. (8) din Legea 65/2023, Consiliul Superior al Magistraturii prin Hotărârea nr.120/6 din 10 aprilie 2023 a anunțat concursul pentru suplinirea, prin transfer temporar, a funcțiilor vacante de judecător la Curtea Supremă de Justiție, iar prin hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 142/8 din 02 mai 2023, s-a hotărât transferul temporar a 7 judecători din instanțele naționale, pentru o perioadă de 6 luni, începând cu 10 mai 2023 în funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție.

Astfel, completul de judecată constată că activitatea Curții Supreme de Justiție a fost blocată în perioada 30 martie 2023 – 10 mai 2023, perioadă în care nu a fost posibilă nici faptic, nici juridic examinarea cauzelor aflate pe rolul instanței.

Din acest considerent, cererea de recuzare a judecătorului Mariana Pitic a fost supusă repartizării la 15 mai 2023, după reluarea activității Curții Supreme de Justiție, iar prin încheierea din 25 mai 2023, cererea de recuzare a fost respinsă.

Pentru 26 iunie 2023 a fost preconizată ședința de examinare a cauzei, însă reclamantul Postică Aureliu și reprezentantul acestuia, avocatul Leșan Nicolae au depus cereri de amânare, ședința fiind amânată pentru 03 iulie 2023. Totodată, părțile și participanții la proces au fost atenționați despre efectele neprezentării în cazul în care sunt legal citați despre noul termen de examinare a cauzei.

Totuși, la 30 iunie 2023, reclamantul Postică Aureliu a depus, repetat, o cerere de amânare a ședinței de judecată din 03 iulie 2023, invocând aflarea în concediul anula de odihnă, fiind peste hotarele țării, ședința fiind amânată pentru 05 iulie 2023.

În această ordine de idei, având în vedere cele enunțate supra, completul de judecată special notează că depășirea termenului de examinare a contestație în 10 zile, a fost influențat inclusiv de complexitatea cauzei, comportamentul părților la proces, care include pe cel al autorității pârâte, dificultatea dezbaterilor, demisiile în masă a judecătorilor Curții Supreme de Justiție și imposibilitatea formării completului special pentru judecarea cererilor de contestare.

Mai mult, durata de aflare pe rol a cauzei a fost condiționată inclusiv de asigurarea respectării drepturilor participanților la proces, fapt ce nu poate fi privit drept tergiversare a examinării cauzei, deoarece judecarea cererii de contestare a avut ca scop respectarea dreptului garantat al părților la un proces echitabil, consfințit în articolul 38 din Codul administrativ și articolul 6 §1 din Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale.

În cadrul ședințelor de judecată din data de 05 iulie 2023 și 06 iulie 2023 a fost examinată în fond cauza, fiind ascultate explicațiile părților, cercetate probele, ascultate pledoariile, și, conform art. 14 alin. (9) din Legea nr. 26/2022, a fost anunțată emiterea și plasarea deciziei pe pagina web a Curții Supreme de Justiție.

Aplicabilitatea Codului administrativ.

Completul de judecată special menționează că, în cadrul dezbaterilor judiciare, reprezentanții Comisiei au invocat neaplicarea cărților I și II din Codul administrativ la examinarea cauzelor pendinte pe rolul Curții Supreme de Justiție, argument care nu poate fi reținut din considerentele următoare.

Completul de judecată special reține că aplicarea Codului administrativ și limitele ei este o problemă de interpretare și aplicare a legii asupra căreia are competență Curtea Supremă de Justiție ca instanță de judecată competentă pentru examinarea acțiunii în contencios administrativ (DCC nr. 163 din 1 decembrie 2022, § 24, DCC nr.2 din 18 ianuarie 2022, §19).

În primul rând, este necesar de a se explica de ce este aplicabil Codul administrativ procedurii de evaluare, dar și procedurii de contencios administrativ.

Din punct de vedere al conținutului normativ, Legea nr. 26/2022 cuprinde atât norme de drept public material, cât și norme de procedură administrativă și procedură a contenciosului administrativ.

În special, dispozițiile legale care reglementează definiția și condițiile de evaluare a integrității etice/financiare după natura lor constituie norme de drept administrativ material, care formează baza legală conform art. 21 alin. (1) din Codul administrativ pentru emiterea actului administrativ individual de către Comisie. Astfel, dispozițiile art. 8 alin. (1)-(4) din Legea nr. 26/2022 sunt norme de drept administrativ material.

Inițierea procedurii de evaluare este, conform art. 9 alin. (2) și art. 69 alin. (1) din Codul administrativ, o inițiere a procedurii administrative la cererea candidatului pentru una din funcțiile de membru în organele enumerate în art. 2 alin. (1) din Legea nr. 26/2022. Inițierea procedurii de contencios administrativ este condiționată, în conformitate cu prevederile art. 189 alin. (1) din Codul administrativ, de revendicarea de către reclamant a încălcării unui drept prin activitatea administrativă.

Astfel, completul de judecată special relevă că, decizia Comisiei de evaluare este un act administrativ individual în sensul art. 10 alin. (1) din Codul administrativ. Actul administrativ individual este rezultatul final al procedurii administrative.

Prin decizia Comisiei privind promovarea/nepromovarea evaluării de către candidat are loc finalizarea procedurii administrative conform art. 78 din Codul administrativ.

Mai mult decât atât, în nota informativă la Legea nr. 26/2022, autorii au indicat că „drept urmare a desfășurării activității sale, Comisia de evaluare va emite o decizie. Reieșind din faptul că decizia respectivă reprezintă un act administrativ, contestarea acesteia se va face conform prevederilor Codului administrativ nr. 116/2018 cu derogările exprese stabilite în prezentul proiect.”

Astfel, însăși legiuitorul a calificat decizia Comisiei de evaluare drept un act administrativ individual în privința căruia poate fi exercitată acțiunea în contencios administrativ.

Prin urmare, normele Codului administrativ privind procedura administrativă și instituția actului administrativ individual sunt aplicabile procedurii de evaluare, cu excepțiile prevăzute de Legea nr. 26/2022.

Completul de judecată special subliniază că, evaluarea candidaților pentru

funcțiile de membru în organele enumerate în art. 2 alin. (1) din Legea nr.26/2022 este prin natura sa un domeniu specific de activitate în sensul art. 2 alin. (2) din Codul administrativ.

Deși, Codul administrativ instituie o procedură administrativă și de contencios administrativ uniformă, totuși, conform art. 2 alin. (2) din Codul administrativ, anumite aspecte pot fi reglementate prin norme legislative speciale, dacă nu contravin principiilor Codului administrativ.

Normele speciale din Legea nr. 26/2022 nu exclude aplicarea cărților I și II, decât în privința unor aspecte, cum ar fi în special, inițierea procedurii administrative, clarificarea stării fapt din oficiu, cvorumul și majoritatea, dreptul la audiere a candidatului, dar și altele. Sintagma „anumite aspecte” din art. 2 alin. (2) din Codul administrativ nu echivalează cu excluderea de la aplicare a Codului administrativ.

Așadar, în condițiile speței, excluderea integrală de la aplicare a cărților I și II este imposibilă din punct de vedere al rolului central și legăturii organice a Codului administrativ cu domeniile/subdomeniile dreptului administrativ.

Potrivit art. 14 alin. (6) din Legea nr. 26/2022, cererea de contestare a deciziei Comisiei de evaluare se judecă în conformitate cu procedura prevăzută în Codul administrativ, cu excepțiile stabilite prin prezenta lege, și nu are efect suspensiv asupra deciziilor Comisiei de evaluare, alegerilor sau concursului la care participă candidatul respectiv.

Principiile care guvernează procedura contenciosului administrativ sunt reglementate în cartea I din Codul administrativ, în special art. 21-27 și art. 36-43. Între cartea I și II, și III, care reglementează procedura contenciosului administrativ, există o legătură organică și de substanță, ce nu poate fi negată sau exclusă sub nici o formă.

Controlul judecătoresc este un control de legalitate, care cuprinde în sine verificarea legalității temeiului formeii activității administrative, corectitudinii interpretării noțiunilor juridice vagi, proporționalității egalității de tratament, imparțialității, securității juridice, motivării, exercitarea dreptului discreționar, dacă autoritatea este împuternicită să acționeze în baza acestui drept, protecția încrederii legitime în activitatea autorității și altele.

Din considerentele menționate supra, completul de judecată special respinge ca nefondat argumentul reprezentanților Comisiei de evaluare, precum că nu este aplicabilă cartea I și II din Codul administrativ. Or, aceasta ar însemna negarea respectării principiilor legalității, cercetării din oficiu, egalității de tratament, securității raporturilor juridice, proporționalității, imparțialității Comisei, bunei-credințe și altele.

Aplicarea normelor procedurii de contencios administrativ este condiționată de aplicarea aceluiași norme care se referă la procedura administrativă, cum ar fi obținerea probelor conform art. 220 alin. (1), 87-93 din Codul administrativ, notificările conform art. 223, 97-114 Codul administrativ, imparțialitatea conform art. 25 din Codul administrativ, recuzarea conform art. 202, 49-50 din Codul administrativ, formele activității administrative conform art. art. 5, 10-15 și 189 din Codul administrativ, conceptul de parte în procedura de contencios administrativ conform art. art. 204 și 7 din Codul administrativ, efectele juridice ale actului administrativ individual, e.g. funcția executorie a Deciziei Comisiei în

calitate de act administrativ individual conform art. 171 alin. (4) din Codul administrativ, valabilitatea, obligativitatea și puterea lucrului decis a Deciziei Comisiei conform art. art. 139 alin. (2)-(4) și 140 din Codul administrativ și altele.

Neaplicarea cărții I și II din Codul administrativ ar echivala cu excluderea deciziei Comisei ca act administrativ individual, iar pe cale de consecință respingerea accesului la un control judecătoresc efectiv.

În această ordine de idei, completul de judecată special subliniază că, decizia Comisiei de evaluare este un act administrativ individual în sensul art. 10 alin. (1) din Codul administrativ, deoarece este: 1) emisă de o autoritate publică; 2) este o decizie, dispoziție sau altă măsură oficială; 3) se referă la domeniul dreptului public; 4) este o reglementare; 5) e referă la un caz individual; 6) produce nemijlocit efecte juridice.

Din punct de vedere funcțional și organizatoric, Comisia independentă de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor este o „autoritate publică” în sensul art. 7, art. 10, art. 203 lit. a) și art. 204 din Codul administrativ, deoarece este creată prin lege, îndeplinește sarcini de drept public prin intermediul competenței reglementată în art. 8 din Legea nr. 26/2022, în vedere realizării unui interes public.

Completul de judecată special mai subliniază că, procedura administrativă de evaluare are o funcție de clarificare și orientare datorită caracterului procedural al acțiunii oficiale de evaluare a candidaților în funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii. Prin urmare, respectarea principiilor, garanțiilor și regulilor de bază a procedurii administrative constituie o cerință înrădăcinată direct în conceptul statului de drept stipulat în art. 1 alin. (3) din Constituția Republicii Moldova.

Astfel, prin Legea nr. 180 din 07 iunie 2023 s-a consolidat înțelegerea că, Comisia de evaluare este o autoritate publică specifică în felul său, adică nu este persoană juridică de drept public, cu toate că, în art. 7 din Codul administrativ, care o funcție universală, cuprinde și este definit conceptul de autoritate publică atât în sensul interpretat de Parlamentul Republicii Moldova, adică funcțional, organizațional cât și ca persoană juridică de drept public, după caz. Această concluzie rezultă și din pronumele nedeterminat „orice structură organizatorică” al art. 7 din Codul administrativ. Autoritatea publică pe lângă elementul de orice structură organizatorică sau organ, instituit/ă prin lege sau alt act normativ, realizare de interese publice, îl conține și pe cel de regim public, care desemnează sarcinile și competențele, care oferă dreptul de a se impune cu forță juridică față de persoanele cu care intră în raporturi de drept autoritatea publică. O altă interpretare și aplicare ar însemna că activitatea Comisiei și deciziile ei nu sunt obligatorii ca acte administrative individuale, dar reprezintă acte juridice de drept privat. Completul de judecată special subliniază că, și o persoană privată poate fi autoritate publică dacă prin lege îi sunt delegate sarcini al autorităților publice și competențele corespunzătoare pentru realizarea lor. Mai mult, conform art. 72 alin. (6) din Legea nr. 100 din 22 decembrie 2017, actul normativ de interpretare nu are efecte retroactive, cu excepția cazurilor când prin interpretarea normelor de sancționare se creează o situație mai favorabilă.

Completul de judecată special subliniază că, sarcinile Comisiei nu reprezintă

domeniului privat de activitate dar publice, de aceea și a fost investită prin Legea nr. 26/2022 cu competențe care îi permite să se impune cu putere juridică în raport cu cei evaluați conform art. 8 din Codul administrativ. Completul de judecată special notează cu titlu de principiu că, nu poate fi confundat, din punct de vedere funcțional și organizatoric, conceptul de autoritate publică cu cel de persoană juridică de drept public, în caz contrar s-ar exclude decizia Comisiei din conceptul de act administrativ individual.

Totodată, reprezentanții pârâtului n-au pătruns în esența art. 2 alin. (2) din Codul administrativ care reglementează condițiile de derogare prin norme legislative de la caracterul uniform al Codului administrativ pentru „anumite aspecte” de activitate administrativă. A reține argumentul că, Comisia nu este autoritate publică înseamnă a nega o realitate juridică că aceasta îndeplinește activitate administrativă de drept public prin procedura administrativă și că, decizia ei este act administrativ individual supus controlului judecătoresc în procedura contenciosului administrativ. Astfel, conceptul de autoritate publică nu se reduce la conceptul de persoană juridică de drept publice, dar are o semnificație funcțională proprie în sensul art. 7 și art. 2 alin. (2) din Codul administrativ, și în sensul Legii nr.26/2022.

Decizia Comisiei se relaționează cu însușirea de „*orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială*” ca element definitoriu al actului administrativ individual conform art. 10 alin. (1) din Codul administrativ. Din această optică se delimitează că, Comisia nu desfășoară activitate legislativă sau judecătorească, dar activitate de executare a legii.

Decizia Comisiei se încadrează în conceptul de „*domeniul dreptului public*” conform art. 10 alin. (1) din Codul administrativ. Conform art. 5 din Codul administrativ actul administrativ individual este una din formele activității administrative prin care se aplică legea. Prin Decizia Comisiei a fost aplicată Legea nr. 26/2022, care reglementează temeiul deciziei, iar această reglementare normativă este, după natura juridică a ei, una de drept public material. Astfel, prin această însușire decizia Comisei este exceptată de la acțiunea privată, penală, contravențională și de contencios constituțional la care participă autoritățile publice conform art. 2 alin. (3) lit. a) – c) din Codul administrativ.

Decizia Comisiei conform art. 10 alin. (1) din Codul administrativ este o „*reglementare*” prin care pârâta își realizează unilateral competența materială potrivit art. 6 din Legea nr.26/2022. Curtea subliniază că prin acest element al actului administrativ individual are loc delimitarea acestuia de alte forme ale activității administrative, cum ar fi acul real și contractul administrativ.

Decizia Comisiei conform art. 10 alin. (1) din Codul administrativ se referă la „*un caz individual*”, care constă în situația concretă de evaluare a reclamantului. Funcția acestei însușiri a actului administrativ individual rezidă în delimitarea acestuia în raport cu actul administrativ normativ, care este o reglementare abstractă conform art. 12 din Codul administrativ.

Decizia Comisiei conform art. 10 alin. (1) din Codul administrativ întrunește criteriul „*cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice*”, adică de a naște, modifica sau stinge raporturi juridice de drept public. Completul de judecată special reține că, Decizia Comisiei produce nemijlocit efecte juridice în sfera juridică a reclamantului, în calitatea sa de judecător care a candidat la funcția de

membru al Consiliului Superior al Magistraturii. Funcția acestui criteriu constă în diferențierea actului administrativ individual de o simplă operațiune administrativă realizată în interior procedurii administrative de evaluare a integrității financiare și etice a candidatului.

Completul de judecată special conchide că, decizia Comisiei este un act administrativ individual prin care se finalizează procedura administrativă. Conceptul de procedură administrativă definit în art. 6 din Codul administrativ și cel de autoritate publică definit în art. 7 din Codul administrativ are o funcție universală, aplicabil pentru orice domeniu/subdomeniu al dreptului public. Pentru aceste motive, Comisia avea și are obligația să aplice normele Codului administrativ, și normele de procedură din Legea nr. 26/2022 în partea ce se referă la aspectele derogatorii de la caracterul uniform al Codului.

Prin urmare, este inacceptabil argumentul reprezentanților pârâtei că procedura de evaluare nu ar fi o procedură administrativă guvernată de regulile Codului administrativ, cum ar fi principiul legalității (art. 21), principiul cercetării din oficiu (art. 22), principiul egalității de tratament (art. 23), principiul bune-credințe (art. 24), principiul imparțialității (art. 25), principiul limbii de procedură și rezonabilității (art. 26, art. 27), principiul eficienței (art. 28), principiul proporționalității (art. 29), securității juridice (art. 30), principiul motivării actelor administrative și operațiunilor administrative (art. 31), principiul comprehensibilității (art. 32), cel al protecției încrederii legitime și altele care constituie elemente ale principiului legalității activității administrative.

În aceeași ordine de idei, completul de judecată specială relevă că, în cadrul ședinței de judecată reprezentanții pârâtei au invocat cauzele Țurcan vs Comisia de evaluare și Clevadîvs Comisia de evaluare, unde instanța a stabilit cu puterea lucrului judecat că, cauzelor intentate împotriva Comisiei de evaluare nu sunt aplicabile prevederile cărților I și II din Codul administrativ.

Așadar, urmare a celor constatate, completul de judecată special menționează că dosarele la care fac referire reprezentanții Comisiei de evaluare, intentate la cererea lui Anatolie Țurcanu (nr. 3-5/23) și Nataliei Clevadî (nr. 3-13/23) nu formează o jurisprudență unitară. Or, rolul jurisprudenței este de a interpreta și aplica la cazuri concrete legea. Respectiv, nu orice hotărâre care diferă de o altă hotărâre constituie o divergență de jurisprudență.

Principiul *res judicata* în sine nu impune instanțelor judecătorești naționale să urmeze precedentele în cazuri similare, realizarea coerenței dreptului necesită timp iar perioadele de conflict în jurisprudență pot fi, prin urmare, tolerate fără a submina securitatea juridică.

În principiu, jurisprudența trebuie să fie stabilă, dar totuși acest caracter nu trebuie să împiedice evoluția dreptului. Tocmai de aceea, Curtea de la Strasbourg arată că nu există un drept la o jurisprudență constantă, astfel că schimbarea jurisprudenței impusă de o abordare dinamică și progresivă este admisibilă și nu încalcă principiul securității juridice (CtEDO, Unedic c. Franței, 2008, §74; Legrand c. Franței, 2011), dar trebuie întrunite două condiții: noua abordare să fie consecventă la nivelul acelei jurisdicții și instanța care a decis schimbarea interpretării să motiveze detaliat considerentele pentru care a decis astfel (CtEDO, Atanasovski c. Macedoniei, 2010, §38).

În aceste circumstanțe, completul de judecată special respinge argumentul

expus de Comisie precum că la emiterea soluției pe caz instanța de judecată urmează să își fundamenteze opinia și să emită soluția bazându-se pe considerentele și exemplele de practică judiciară enunțate.

În concluzie, completul de judecată special statuează că un judecător, potrivit regulilor de organizare judecătorească, nu este, în general, legat de hotărârea pronunțată de un alt judecător și nici chiar de propriile sale hotărâri anterioare, deoarece dânsul se pronunță pe cazul particular care se prezintă în fața sa.

Admisibilitatea acțiunii:

În conformitate cu prevederile art. 207 alin. (1) din Codul administrativ, instanța verifică din oficiu dacă sunt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ.

În conformitate cu prevederile art. 189 alin. (1) din Codul administrativ orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă poate înainta o acțiune în contencios administrativ.

Potrivit art. 5 din Codul administrativ activitatea administrativă de drept public al autorităților publice cuprinde actul administrativ individual ca formă principală de acțiune administrativă a autorităților.

Completul de judecată special a motivat la capitolul aplicabilității Codului administrativ de ce decizia Comisiei este act administrativ individual. Astfel, la compartimentul admisibilității acțiunii se va sublinia că, decizia Comisiei este un act administrativ individual defavorabil.

Conform art. 11 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ, actele administrative individuale pot fi acte defavorabile – actele care impun destinatarilor lor obligații, sancțiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat.

Conform art. 17 din Codul administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă. Completul de judecată special notează că, prin acțiunea înaintată, reclamantul Postică Aureliu revendică încălcarea unui drept prin activitatea administrativă, conform art. 189 alin. (1) din Codul administrativ, și anume că prin decizia nr. 23 din 27 ianuarie 2023 Comisia de evaluare i-a încălcat dreptul de a fi ales în funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii (art. 14 din Legea cu privire la statutul judecătorului nr. 544/1995), dreptul la autoadministrare judecătorească (art. 231 din Legea privind organizarea judecătorească nr. 514/1995), dreptul la demnitatea și reputația profesională a judecătorului, dreptul fundamental la independență și inamovibilitate a judecătorului (art. 16 din Constituția Republicii Moldova), dar și dreptul fundamental la administrare (art. 39 din Constituția Republicii Moldova), dreptul la o decizie de evaluare favorabilă a candidatului Postică Aureliu.

Prin derogare de la prevederile art. 209 din Codul administrativ prin art. 14 alin. (1) și (2) din Legea privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 26 din 10 martie 2022, s-a reglementat un termen special de înaintare a acțiunii în contencios administrativ. Astfel, decizia Comisiei de evaluare poate fi contestată de către candidatul evaluat în termen de 5 zile de la data recepționării de către acesta a deciziei motivate, fără respectarea procedurii prealabile.

Candidatul evaluat poate contesta decizia defavorabilă a Comisiei de evaluare la Curtea Supremă de Justiție, în cadrul căreia se instituie un complet de judecată special compus din 3 judecători și un judecător supleant. Judecătorii și judecătorul supleant sunt desemnați de președintele Curții Supreme de Justiție.

În acest context, se reține că decizia Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 23 din 27 ianuarie 2023 a fost recepționată de către Postică Aureliu la 07 februarie 2023, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică anexat la materialele cauzei.

Completul de judecată special conchide că acțiunea lui Postică Aureliu este admisibilă, întrucât reclamantul s-a conformat prevederilor art. 14 alin. (1) din Legea privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 26 din 10 martie 2022, depunând prezenta cerere la 13 februarie 2023, în interiorul termenului prevăzut de lege, la Curtea Supreme de Justiție.

Din punct de vedere a felului acțiunii în contencios administrativ, completul de judecată special apreciază acțiunea înaintată drept o acțiune în obligare specifică în felul său. Prin acțiunea în obligare obișnuită, reclamantul conform art. art. 206 alin. (1) lit. b) și 224 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ urmărește anularea actului administrativ individual de respingere a solicitării sale referitor la obținerea unui avantaj juridic de orice fel și obligarea autorității publice să emită actul administrativ individual respins. Pe când specificul acțiunii înaintate este caracterizat prin anularea deciziei Comisiei referitor la nepromovarea evaluării și dispunerea reluării procedurii de evaluare.

Completul de judecată special în conformitate cu prevederile art. 219 alin. (3) din Codul administrativ nu este legat de textul cererilor formulate de participanții la proces, astfel, argumentul de oportunitate expus în referință de către pârât va fi apreciat la capitolul admisibilității. Controlul judecătoresc efectiv implică o verificare deplină a problemelor de fapt și de drept, însă totuși exclude verificarea oportunității conform art. 225 alin. (1) din Codul administrativ și limitează controlul în privința actului administrativ individual discreționar, când lege prevede astfel de teme pentru emitere. Oportunitatea este o chestiune de admisibilitate dar nu de fond a acțiunii în contencios administrativ. Argumentul pârâtului în referință depusă precum că acțiunea trebuie respinsă pe motiv de oportunitate este lipsit de temeinicie, deoarece reclamantul n-a motivat acțiunea pe oportunitate dar pe aspecte de legalitate.

Din referință și argumentele de oportunitate relevate de pârât în conținutul ei se neagă însăși dreptul la înaintarea acțiunii în contencios administrativ potrivit art. 39 și 189 alin. (1) din Codul administrativ. Astfel, nici Codul administrativ, dar nici art. 14 alin. (8) din Legea nr. 26/2022 nu exclud dreptul la acțiune a candidatului. Acceptarea soluției propuse de pârât este lipsită de temei legal și contrară statului de drept. Completul de judecată special notează că, prevederile art. 225 alin. (1) din Codul administrativ sunt clare și nu pot fi confundate, reglementând într-o unitate funcțională cu prevederile art. 36, 39, 189, 190 și 207 Codul administrativ doar aspecte referitor la excluderea sau limitarea controlului judecătoresc.

Completul de judecată special apreciază decizia Comisiei emisă în temeiul

art. 8 din Legea nr. 26/2022 din categoria actelor administrative obligatorii, adică care nu se emit în baza dreptului discreționar. Comisia este obligată să emită decizia indiferent dacă este favorabilă sau defavorabilă. În cazul deciziilor discreționare, autoritatea publică are dreptul în general să nu acționeze, iar în cazul în care decide de a acționa în dreptul administrativ, atunci are posibilitatea de selecție a consecințelor juridice, cu excepția situației de reducere a discreției la zero conform art. 137 alin. (2) din Codul administrativ.

Referitor la fondul cauzei completul reține următoarea stare de fapt și de drept.

Conform art. 6 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale, orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa.

În sensul art. 13 din Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale, orice persoană, ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de prezenta convenție au fost încălcate, are dreptul să se adreseze efectiv unei instanțe naționale, chiar și atunci când încălcarea s-ar datora unor persoane care au acționat în exercitarea atribuțiilor lor oficiale.

Potrivit art. 20 alin. (1) și (2) din Constituția Republicii Moldova, orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime. Nici o lege nu poate îngădi accesul la justiție.

Reieșind din art. 53 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova, persoana vătămată într-un drept al său de o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptățită să obțină recunoașterea dreptului pretins, anularea actului și repararea pagubei.

În conformitate cu art. 114 din Constituția Republicii Moldova, justiția se înfăptuiește în numele legii numai de instanțele judecătorești, acestea urmează să dispună de plenitudinea prerogativelor procesuale pentru soluționarea justă a cauzei, fără a exista limitări nejustificate în acțiunile ce urmează a fi întreprinse, astfel încât la realizarea scopului final hotărârea judecătorească să nu devină una iluzorie.

Protecția juridică efectivă împotriva acțiunii administrative a autorităților publice implică un control judecătoresc de legalitate deplin, care cuprinde atât chestiunile de fapt, cât și cele de drept, așa cum este reglementat în art. art. 194 alin. (1), 219, 22, 36 și 21 din Codul administrativ.

Densitatea controlului judecătoresc înseamnă precizarea conținutului controlului judecătoresc asupra deciziilor Comisiei, care se referă nu numai la profunzimea, ci și la sfera de aplicare a controlului. Acest lucru se referă atât aplicării legii, cât și stabilirii faptelor relevante pentru o hotărâre judecătorească legală și întemeiată.

Controlul judecătoresc efectiv implică verificarea tuturor aspectelor de legalitate procedurală și substanțială, în special, al egalității de tratament, proporționalității, securității juridice, motivării, corectitudinii cercetării de fapt din

oficiu, imparțialității, interpretării greșite a noțiunilor juridice nedefinite și altele. Numai în acest fel poate fi atins standardul de protecție efectivă consacrat în art. 53 din Constituția Republicii Moldova. În acest sens, art. 194 alin. (1) din Codul administrativ în procedura în prima instanță, în procedura de apel și în procedura de examinare a recursurilor împotriva încheierilor judecătorești se soluționează din oficiu probleme de fapt și de drept.

Controlul instanței de judecată asupra activității administrative de drept public necesită o determinare independentă a faptelor relevante, o interpretare a normelor relevante și a subsumării lor. Un astfel de control administrativ de legalitate inteligibil exclude, în principiu, o obligare a justiției la constatări și aprecieri de fapt sau de drept făcute de alte puteri cu privire la ceea ce este legal în speță.

Potrivit art. 14 alin. (8) din Legea nr. 26 din 10 martie 2022, la examinarea cererii de contestare a deciziei Comisiei de evaluare, completul de judecată special din cadrul Curții Supreme de Justiție poate adopta una dintre următoarele decizii: a) respingerea cererii de contestare; b) admiterea cererii de contestare, dacă constată existența unor circumstanțe care puteau duce la promovarea evaluării de către candidat, și dispunerea reluării procedurii de evaluare a candidatului de către Comisia de evaluare (normă constituționalitatea căreia a fost verificată prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 5 din 14 februarie 2023 privind excepțiile de neconstituționalitate a unor prevederi din Legea nr. 26 din 10 martie 2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor (competența Curții Supreme de Justiție în cazul examinării contestațiilor depuse împotriva deciziei Comisiei de evaluare)).

Curtea Constituțională a reținut că, în nota informativă la proiectul de Lege nu se regăsește niciun argument cu privire la necesitatea limitării controlului judiciar al deciziilor Comisiei de evaluare. Totuși, din opinia prezentată de autorități și din conținutul textului contestat, Curtea Constituțională a dedus că legislatorul a urmărit să evite situațiile de anulare a deciziilor Comisiei de evaluare din cauza încălcării unor reguli de procedură nesemnificative, iar pe de altă parte, pentru a asigura celeritatea soluționării contestațiilor pentru a avea mai repede un Consiliu Superior al Magistraturii funcțional. Curtea Constituțională a reținut că aceste scopuri legitime pot fi încadrate în obiectivele generale ale ordinii publice și garantării autorității și imparțialității justiției, stabilite de articolul 54 alin. (2) din Constituție (HCC nr. 5 din 14 februarie 2023, §78).

Astfel, Curtea Constituțională a dispus că, până la modificarea legii în conformitate cu raționamentele prezentei hotărâri, completul special al Curții Supreme de Justiție, la examinarea contestațiilor, va putea dispune reevaluarea candidaților nepromovați dacă va constata (a) că în cadrul procedurii de evaluare au fost admise erori procedurale grave de către Comisia de evaluare, care afectează caracterul echitabil al procedurii de evaluare, și (b) că există circumstanțe care puteau duce la promovarea evaluării de către candidat (HCC nr. 5 din 14 februarie 2023, §88).

În această consecvență, completul de judecată special constată că, Curtea Constituțională a stabilit un dublu test care urmează a fi întrunit pentru ca acțiunea candidatului împotriva unei decizii emise de Comisia independentă de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale

judecătorilor și procurorilor să fie admisă, și anume: 1) să existe erori procedurale grave admise de către Comisia de evaluare, și aceste erori să afecteze caracterul echitabil al procedurii de evaluare; și 2) să existe circumstanțe care puteau conduce la promovarea evaluării de către candidat.

Prin Legea nr. 147 din 09 iunie 2023, în vigoare din 21 iunie 2023, alin. (8) al art. 14 din Legea nr. 26 din 10 martie 2022 a fost modificat, având următorul conținut: La examinarea cererii de contestare a deciziei Comisiei de evaluare, completul de judecată special din cadrul Curții Supreme de Justiție poate adopta una dintre următoarele decizii: a) respingerea cererii de contestare; b) admiterea cererii de contestare și dispunerea reevaluării candidaților care nu au promovat evaluarea, dacă constată că, în cadrul procedurii de evaluare, Comisia de evaluare a admis unele erori procedurale grave, care afectează caracterul echitabil al procedurii de evaluare, și că există circumstanțe care puteau duce la promovarea evaluării de către candidat.

Completul de judecată special subliniază că, prevederile art. 14 alin. (8) din Legea nr. 26 din 10 martie 2022 modificat prin Legea nr. 147 din 09 iunie 2023 proiectează un control judecătoresc efectiv, care implică legalitatea procedurii de evaluare și legalitatea materială a deciziei de nepromovare a evaluării.

Controlul de legalitate procedurală a deciziei se va rezuma dacă Comisia de evaluare a admis sau nu erori procedurale grave care ar putea afecta caracterul echitabil al procedurii de evaluare. Controlul de legalitate materială a deciziei se va rezuma dacă există circumstanțe care puteau duce la promovarea evaluării de către candidatul Postică Aureliu.

Completul de judecată special al Curții Supreme de Justiție notează, că Codul administrativ reglementează conceptul de erori grave și erori deosebit de grave. În cazul erorilor deosebit de grave conform art. 141 alin. (1) din Codul administrativ, actul administrativ individual este nul și pe cale de consecință nu produce efecte juridice din momentul emiterii. Pe când în cazul erorilor grave actul administrativ individual este ilegal și produce efecte juridice până la anularea sa în mod definitiv. Astfel, ori decâte ori se invocă o problemă de legalitate procedurală, ea trebuie analizată atât prin conceptul de eroare deosebit de gravă, cât și prin cel de eroare gravă.

Decizia Comisiei este ilegală, iar reclamantul ar avea dreptul la o decizie favorabilă, deoarece decizia contestată este viciată în special din punct de vedere a proporționalității, interpretării greșite a noțiunilor juridice nedefinite și egalității de tratament. Comisia este legată de respectarea proporționalității și egalității de tratament la emiterea deciziilor pe marginea evaluării candidaților la funcțiile de membru al Consiliului Superior al Magistraturii. Negarea acestui fapt, ar pune în discuție nu doar statul de drept, dar însuși scopul pentru care a fost edictată Legea nr. 26/2022. Dubiile serioase ale Comisiei trebuie să fie analizate/evaluate și prin prisma proporționalității, dar și egalității de tratament, și altor elemente ale principiului legalității actelor administrative individuale.

Potrivit art. 2 alin. (2) din Legea nominalizată supra, în contextul evaluării candidaților menționați la alin. (1) este verificată și averea persoanelor apropiate candidaților, astfel cum acestea sunt definite în Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, precum și a persoanelor menționate la art. 33 alin. (4) și (5) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de

Integritate.

Respectiv, conform art. 2 din Legea nr. 133 din 17 iunie 2016, persoană apropiată este soțul/soția, copilul, concubinul/concubina subiectului declarării, persoana aflată la întreținerea subiectului declarării, de asemenea persoana înrudită prin sânge sau prin adopție cu subiectul declarării (părinte, frate/soră, bunic/bunică, nepot/nepoată, unchi/mătușă) și persoana înrudită prin afinitate cu subiectul declarării (cumnat/cumnată, socru/soacră, ginere/noră).

Iar, conform art. 33 alin. (4) și (5) din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, controlul averii și al intereselor personale se extinde asupra membrilor de familie, părinților/socrilor și copiilor majori ai persoanei supuse controlului. Dacă persoana supusă controlului se află în concubinaj cu o altă persoană, verificarea se va extinde și asupra averii acestei persoane.

Dacă există aparența că bunurile persoanei supuse controlului au fost înscrise pe numele altor persoane, controlul se va extinde și asupra acestor bunuri și persoane. Dacă subiectul declarării a indicat venituri și bunuri obținute din donații sau deține bunuri în comodat, controlul se va extinde și asupra donatorului și comodantului. Acestora li se pot cere clarificări privind originea veniturilor utilizate pentru achiziția și întreținerea respectivelor bunuri. Pentru clarificarea acestor aspecte, inspectorul de integritate poate solicita informații relevante de la orice persoană fizică sau juridică.

Conform art. 4 alin. (1) lit. b) și d) din Legea nr. 133 din 17 iunie 2016 privind declararea averii și a intereselor personale, în vigoare conform redacției la data adoptării, subiecții prevăzuți la art. 3 alin. (1) declară:

- a) veniturile obținute de subiectul declarării împreună cu membrii familiei, concubinul/concubina în anul fiscal precedent.

Potrivit art. 2 din Legea nr. 133 din 17 iunie 2016 privind declararea averii și a intereselor personale, venitul este definit ca orice beneficiu financiar, indiferent de sursa de proveniență, obținut de subiectul declarării și de membrii familiei, de concubinul/concubina acestuia atât în țară, cât și în străinătate

Conform Hotărârilor Guvernului nr. 1233/2016, nr. 54/2018, nr. 21/2019, nr. 923/2020 cuantumului salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anii 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, a fost de 5 300 lei, 6150 lei, 6975 lei, 7953 lei și 8716 lei, respectiv.

Din conținutul deciziei nr. 23 din 27 ianuarie 2023 rezultă că în privința candidatului Postică Aureliu, Comisia de evaluare a constatat trei neconformități și anume:

1. Companiile soției candidatului în calitate de beneficiar efectiv și declarațiile aferente veniturilor;
2. Achiziționarea unui apartament la preț preferențial, privatizarea unui apartament și atribuirea terenului;
3. Dezechilibrul financiar în anii 2017 și 2019.

Analizând concluziile Comisiei de evaluare pe marginea acestor trei circumstanțe raportate la criteriile de evaluare, completul de judecată special relevă că lui Postică Aureliu, în cadrul etapei întrebărilor scrise, i-au fost solicitate informații și acte suplimentare pentru a fi prezentate Comisiei de evaluare.

Astfel, din informațiile obținute de către Comisie în cadrul procedurii de

verificare în privința candidatului Postică Aureliu, aceasta a constatat, *cu privire la primul subiect*, că soția candidatului este fondatorul și beneficiarul efectiv a două companii, iar informațiile financiare referitoare la veniturile și profitul net al soției candidatului și ale companiilor evidențiază diferențe semnificative între sumele indicate de către candidat în declarațiile anuale cu informațiile despre venitul soției înregistrate la Serviciul Fiscal și informațiile despre profitul companiilor înregistrate la Biroul Național de Statistică.

Mai cu mult, în perioada de referință venitul soției din activitatea companiilor sale, indicat în declarațiile anuale a candidatului Postică Aureliu, este mai mare decât venitul personal înregistrat la organul fiscal de către soție și decât profitul net al companiilor înregistrat la Biroul Național de Statistică.

Nici în cadrul audierilor, candidatul Postică Aureliu nu a putut înlătura dubiile serioase cu privire la primul subiect. Deși, după audieri Postică Aureliu a prezentat un document emis de organul fiscal și datat cu 16 septembrie 2022, Comisia reținând prevederile art. 3 alin. (4) al Regulamentului de evaluare, și că acest înscris exista la 11 noiembrie 2022, dată când a fost solicitat să ofere clarificări suplimentare, a constatat că nu poate reține înscrisul prezentat în timpul audierilor.

Totuși, chiar dacă informațiile prezentate în cadrul audierilor ar fi luate în calcul, după o comparație a acestor, diferența între veniturile declarate și cele reflectate la organele statului continuă să existe într-o sumă de 810 637 lei. Astfel, după totalitatea înscrisurilor prezentate, clarificările, rectificările și ajustările efectuate, în fine, se atestă că soția candidatului a realizat venituri 0 lei pentru anul 2018 față de 100 000 lei declarați de Postică Aureliu; venituri de 394 522 lei pentru anul 2019 față de 534 045 lei declarați de Postică Aureliu; venituri de 679 678 lei pentru anul 2020 față de 926 643 lei declarați de Postică Aureliu și venituri de 988 542 lei pentru anul 2021 față de 1 303 691 lei declarați de Postică Aureliu.

Completul de judecată special notează că, anume aceste circumstanțe au fost reținute de către Comisia de evaluare ca motiv de nepromovare a evaluării de către candidatul, Postică Aureliu.

La acest capitol, Comisia a constatat dubii serioase cu privire la conformitatea candidatului cu criteriul de integritate etică în temeiul art. 8 alin. (2) lit. c) și criteriul de integritate financiară conform art. 8 alin. (4) lit. c) și alin. (5) lit. b) și d) din Legea nr. 26/2022, în legătură cu declararea averii și a intereselor personale, și în special a veniturilor soției sale din cele două companii pe care le deține, în modul prevăzut de legislație.

În conformitate cu prevederile art. 85 alin. (3) și art. 92 din Codul administrativ, autoritatea publică trebuie să stabilească din oficiu aspectele de fapt ale cazului care face obiectul procedurii, fără a se limita la dovezile și afirmațiile participanților. Autoritatea publică decide conform convingerii sale libere dacă consideră o faptă drept existentă, luând în considerare întreaga procedură administrativă, inclusiv toate probele. Autoritatea publică ia în considerare toate faptele care au importanță pentru caz, inclusiv cele favorabile participanților.

Potrivit prevederilor art. 2 din Legea privind declararea averii și a intereselor personale, venit este orice beneficiu financiar, indiferent de sursa de proveniență, obținut de subiectul declarării și de membrii familiei, de concubinul/concubina acestuia atât în țară, cât și în străinătate.

Conform art. 4 alin. (1) lit. d) din aceeași lege, subiecții prevăzuți la art. 3 alin. (1) declară: *activele financiare* deținute de subiectul declarării și *membrii familiei*, concubinul/concubina acestuia, inclusiv ca *beneficiari efectivi*, adică numerarul în monedă națională sau în valută străină care depășește valoarea a 15 salarii medii pe economie și care nu face obiectul unor depuneri în instituțiile financiare. Conturile bancare, unitățile de fond în fondurile de investiții, formele echivalente de economisire și investire, plasamentele, obligațiunile, cecurile, cambiile, certificatele de împrumut, alte documente care încorporează drepturi patrimoniale personale ale subiectului declarării și ale membrilor familiei, concubinului/concubinei acestuia, inclusiv ca beneficiari efectivi, investițiile directe în monedă națională sau în valută străină făcute de subiectul declarării și membrii familiei, concubinul/concubina acestuia, inclusiv ca beneficiari efectivi, precum și alte active financiare, dacă valoarea însumată a tuturor acestora depășește valoarea a 15 salarii medii pe economie.

Completul de judecată special atestă că, prin declararea venitului întreprinderilor, parte componentă a acestor venituri fiind și salariul și dividendele, a căror beneficiar efectiv este soția reclamantului, acesta a acționat cu bunăcredință, înlăturând astfel dubiile serioase cu privire la divergența informațiilor din declarațiile anuale și cele prezentate de organul fiscal.

Mai mult, completul de judecată special constată că, reclamantul nu a tănuit, diminuat sau camuflat veniturile soției sale din activitatea de administrare a companiilor vizate, în măsura în care veniturile acesteia ar fi reprobabile sau inexplicabile sau chiar să poarte o conotație cu *indiciu de ilegalitate*, așa cum opinează Comisia de la Veneția în *amicus curiae* (CDL-AD(2022)011, § 9-10).

De asemenea, în cadrul procedurii de evaluare, reclamantul a prezentat informațiile actualizate din formularele FVID18, care în comparație cu datele deținute inițial de către Comisie nu denotă o diferență substanțială pentru a trezi acele dubii serioase cu privire la etica financiară a candidatului, însă Comisia în cadrul evaluării nu a dat o apreciere corespunzătoare informațiilor actualizate.

La fel, atât pe parcursul procedurii de evaluare, cât și în cadrul examinării prezentei cauze, reclamantul Postică Aureliu a recunoscut faptul că a indicat drept venit al soției întregul venit al companiilor ce îi aparțin, or soția este unicul fondator și beneficiar al companiilor, iar diferența între suma din declarațiile anuale și cele raportate la Biroul Național de Statistică de către aceste companii nu este substanțială.

În acest sens, pentru aprecierea gravității sau seriozității acestei diferențe, Completul de judecată reiterează că, din materialele cauzei se constată că în declarațiile anuale depuse de reclamantul Postică Aureliu, la compartimentul venitului soției acestuia, în perioada 2018-2021, a fost indicat venitul companiilor care constituie 2 864 379 de lei. Potrivit informației actualizate de la Biroul Național de Statistică, companiile ce aparțin soției reclamantului au raportat, în perioada vizată, un venit din vânzări în mărime de 2 808 100 de lei. Diferența în mărime de 56 279 de lei, prin prisma definiției conținute art. 2 din Legea 133/2016 cu privire la declararea averii și intereselor personale, nu poate fi apreciată drept o diferență substanțială, or valoarea acesteia nu depășește 20 de salarii medii pe economie.

După cum a fost menționat supra, cu referire la *amicus curiae* (CDL-

AD(2022)011, § 9-10), decizia de nepromovare a candidatului ar putea fi justificată în cazul unei simple îndoieli pe baza unei evaluări a riscurilor, însă aceasta trebuie să fie legată de un *indiciu de ilegalitate*, circumstanțe care la caz nu au fost constatate, nivelul de gravitate al omisiunilor nu a atins pragul minim prevăzut de lege, iar justificări de a avea dubii serioase cu privire la acest aspect nu sunt.

Totodată, completul de judecată special subliniază că, Comisia de evaluare a imputat candidatului, Postică Aurel încălcarea gravă a regulilor de etică și conduită profesională a judecătorilor ca drept consecință de necorespundere a acestuia criteriului de integritate financiară. Astfel, în condițiile în care este neîntemeiată concluzia Comisiei de evaluare referitor la necorespundere a candidatului criteriului de integritate financiară, pe cale de consecință este nejustificată și concluzia de încălcare gravă a regulilor de etică și conduită profesională a judecătorilor, dat fiind raportul de cauzalitate dintre aceste două criterii.

În aceste condiții, completul de judecată special ajunge la concluzia, cu privire la acest subiect că, reclamantul a depus toată diligența pentru a înlătura în deplină măsură oricare dubiu în partea ce ține de integritatea financiară și etică la declararea veniturilor soției sale, iar Comisia la rândul său a admis o apreciere incertă a probatoriului în cumul cu explicațiile candidatului, exercitând defectuos dreptul discreționar la obținerea și evaluarea probelor.

În continuare, Comisia a evidențiat dubii serioase cu privire la achiziționarea unui apartament la preț preferențial, privatizarea altui apartament și atribuirea de la stat a unui teren, acțiuni care s-au întâmplat în perioada 2006-2013, candidatul activând predominant în procuratură. Deși candidatul a aplicat la cele trei programe referitoare la obținerea bunurilor imobile în anii 2005-2007 și, după cum a declarat în cadrul audierilor și în cadrul dezbaterilor judiciare, nu a fost sigur cu privire la faptul dacă cererile vor fi acceptate, dreptul de proprietate asupra celor trei imobile a fost obținut în 2008, 2010 și 2013.

În consecutivitatea celor întâmplate, Postică Aureliu, în 2006, la depunerea cererii în vederea beneficiii de un apartament la preț preferențial a omis, în opinia Comisiei, selectiv, informația că în anul 1996 deveni-se proprietarul a ½ cote-părți într-un apartament din Chișinău, iar, în 2005-2006, la depunerea cererii pentru atribuirea cu titlu gratuit a unui teren pentru construcția casei nu a anunțat administrația publică locală despre faptul că a aplicat simultan la un apartament la preț preferențial și după trei luni de la atribuirea gratuită a terenului în 2010, l-a înstrăinat la un preț comercial. La fel, în 2007, a depus o cerere pentru a beneficia de o locuință de serviciu în Chișinău, iar în anul 2008, la încheierea contractului de privatizare, pentru a profita de plata doar a prețului nominal, nesemnificativ comparativ cu prețul comercial, au participat doar soția și fiica candidatului.

Dincolo de aspectul de legalitate în cazul obținerii celor trei imobile, Completul de judecată observă că, Postică Aureliu a fost confruntat sub aspectul etic de întrebarea de ce a folosit de trei ori astfel de programe de stat, însă candidatul a răspuns doar că a beneficiat de prevederile legale în vigoare în perioada respectivă, or aceasta a fost o garanție pentru funcționari publici.

Potrivit pct. 6 lit. a) din Codul de etică al procurorului (în redacția în vigoare din 2007), procurorii trebuie să dispună de un comportament ireproșabil care ar păstra și ar consolida încrederea populației în imparțialitatea și prestigiul activității autorităților publice. Procurorii care sunt văzuți că fac uz de lege pentru a crea

oportunități de beneficii personale, demonstrează un comportament dubios și subminează încrederea populației în activitatea și titlul lor de procuror.

Totodată, potrivit art. 71 din Legea cu privire la procuratură (în redacția la data relevantă speței), dacă nu deține spațiu locativ, procurorul are dreptul la locuință de serviciu. Astfel, art. 5 al Legii nr. 1324/93 cu privire la privatizarea fondului de locuințe (în redacția la data relevantă speței) prevedea dreptul la privatizarea locuințelor de stat în cazul în care cetățenii au în proprietate privată o altă locuință provenită nu în rezultatul privatizării.

În continuare, potrivit art. 11 din Codul funciar (în redacția la data relevantă speței), autoritățile administrației publice locale atribuie familiilor nou-formate sectoare de teren din rezerva intravilanului până la epuizarea acestuia pentru construcția caselor de locuit, anexelor gospodărești și grădini: în orașe - de la 0,04 până la 0,07 hectare, în localități rurale - până la 0,12 hectare. Dimensiunile concrete ale sectoarelor de teren se stabilesc de către autoritățile administrației publice locale.

La fel, important de reținut prevederile art. 42 din Codul cu privire la locuințe al R.S.S. Moldovenești (în vigoare la data relevantă speței), potrivit căruia, norma spațiului locativ se stabilește în mărimea de *nouă metri pătrați pentru fiecare persoană*.

Astfel, circumstanțele constatate denotă că, reclamantul Postică Aureliu, urmând scopul legitim de *îmbunătățire a condițiilor de trai*, a depus în perioada 2005-2007, *trei cereri*, și anume în corespundere cu Legea cu privire la procuratură, în conformitate cu art. 5 al Legii nr. 1324/93 cu privire la privatizarea fondului de locuințe și în cadrul programului de locuințe la preț preferențial pentru angajații Procuraturii, iar faptul admiterii cel puțin a unei din aceste cereri nu a depins de reclamant.

Este cert că nu a depins în mod direct de reclamant și perioada de timp în care cererile menționate ar fi fost soluționate, fie pozitiv, fie negativ. Astfel, urmărind scopul legitim menționat supra, reținând normativele spațiului locativ și condițiilor de trai, este justificată explicația reclamantului potrivit căreia acesta nu ar putea locui cu familia din 3 persoane în imobilul privatizat personal cu tatăl, nici în cel privatizat de soția și prima fiică, familia acestuia lărgindu-se până la 5 persoane, iar înstrăinarea terenului acordat de către administrația publică locală, acceptabil, a fost înstrăinată pentru investiția și reparația apartamentului primit în baza programului de locuințe la preț preferențial pentru angajații Procuraturii, în care familia reclamantului, locuiește din 2013 până în prezent.

Reținând faptele constatate în raport cu normele etice de conduită a funcției de procuror, completul de judecată special infirmă dubiile serioase apărute Comisiei cu privire la conformitatea candidatului cu criteriul de integritate etică în temeiul art. 8 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 26/2022, în legătură cu achiziționarea unui apartament la preț preferențial, achiziționarea unui apartament la un preț nominal în contextul privatizării și acceptarea cu titlu gratuit a unui teren, și vânzarea ulterioară a acestuia, dubii care, au fost înlăturate de candidat.

În cadrul evaluării candidatului Postică Aureliu, Comisia a mai identificat perioade în care cheltuielile anuale depășeau veniturile pentru anul respectiv, însă s-a axat în special pe anul 2017 și anul 2019. Fiind întrebat în runda întrebărilor scrise, candidatul nu a răspuns, totuși în timpul audierilor a comentat anumite

aspecte ale calculelor și a răspuns la întrebările Comisiei.

Cu privire la acest subiect, Completul de judecată constată că Comisia, în cadrul evaluării candidatului, a sistematizat veniturile și cheltuielile/economiile candidatului într-un tabel, iar Postică Aureliu a confirmat toate sumele, cu excepția economiilor în sumă de 190 350 lei și depozitului bancar în sumă de 195 000 lei. Postică Aureliu a explicat că, suma depozitului bancar de 195 000 lei este eronat reprezentată, deoarece a constituit dintr-o sumă de 140 000 lei cu titlu de economii din anul 2016 și doar suma de 49 927 lei din indemnizații pentru anul 2017, ceea ce se reflectă și în coloana Venituri. Astfel, doar suma de 49 927 lei ar trebui să fie considerată drept economii suplimentare.

În cadrul dezbaterilor judiciare reclamantul a explicat că, confirmă economiile în mărime de 190 350 lei, or acestea de fapt au fost reflectate în declarația anuală, însă inițial nu le-a observat, deoarece a consultat declarația sa depersonalizată de pe pagina web al ANI, economiile în numerar fiind hașurate. Astfel, cu privire la datele reflectate de comisie, reclamantul a obiectat doar asupra sumei de 195 000 lei de pe contul de depozit. În acest sens, reclamantul a recunoscut că de pe contul de depozit, pe care de fapt au fost depozitate mijloacele financiare primite de către soție cu titlu de indemnizație pentru creșterea copiilor, pe parcursul anului 2017 au fost cheltuiți aproximativ 141 666 lei. În pofida acestui fapt, reclamantul a recunoscut că a indicat eronat precum că soldul depozitului a rămas intact pe parcursul anului 2017, menționând că suma de 195 000 lei, compusă din economiile pe anul precedent și indemnizația cu dobânda pe anul 2017, este suma integrală care a rulat pe acest cont, însă nu numai că această sumă exista la depunerea declarației. Așadar, în urma unui calcul matematic a datelor prezentate de comisie, dacă se exclude suma cheltuielilor de 141 666 lei, diferența între venituri și cheltuieli pentru anul 2017 este de doar 16 524 lei, fiind o diferență neesențială în viziunea reclamantului.

În prezentarea financiară a candidatului pentru anul 2019, a fost identificată suma cheltuielilor în mărime de 964 324 lei, în timp ce valoarea economiilor disponibile și veniturile pentru anul 2019 însumează 856 177 lei, astfel suma cheltuielilor în 2019 pare să fi depășit veniturile și economiile candidatului cu 108 147 lei. Sub acest aspect, Postică Aureliu a explicat atât în cadrul audierilor, cât și ulterior în scris că, este de acord cu toate datele indicate la rubrica Venituri și Cheltuieli cu excepția sumei de economii în mărime de 646 496 lei, or această suma a fost calculată pe baza declarației anuale pentru anul 2019 și este compusă din suma de 112 451 lei cu titlu de depozit bancar pe numele soției și suma de 534 045 lei cu titlu de depozit bancar al companiei soției sale. Astfel, contestând suma de 534 045 lei, candidatul a explicat că aceasta este rulajul din contul bancar al companiei și nu soldul disponibil la data depunerii declarației, motiv pentru care suma contestată a fost identică cu venitul declarat al soției pentru anul respectiv și nicidecum economii.

Conform art. 23 din Codul administrativ, cu titlu de principiu prevede că, autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să trateze în mod egal persoanele aflate în situații similare. Orice diferență de tratament trebuie justificată în mod obiectiv. Atât în cadrul procedurii administrative, cât și în cadrul procedurii de contencios administrativ sau ca rezultat al acestora, *nicio persoană nu poate beneficia de privilegii, nu poate fi dezavantajată, lipsită de drepturi sau*

scutită de obligații pe motiv de rasă, origini familiale, sex, limbă, cetățenie, apartenență etnică, religie, convingeri politice sau ideologice, educație, situație economică, condiție socială.

Completul de judecată, din această perspectivă, urmează să stabilească în ce măsură egalii, judecătorii, procurorii membrii societății civile candidați la funcțiile în organele de autoadministrare, au fost tratați egal sau inegal sub aspectul practicii formate de către Comisie în perioada de la începerea procesului de evaluare și până în prezent.

Sub acest aspect, fără a se expune asupra calității, legalității deciziilor Comisiei în privința altor candidați, completul de judecată special va studia comparativ, prin prisma egalității de tratament, atât decizii de promovare a evaluării emise până la cazul lui Postică Aureliu, pentru stabili existența sau inexistența unor tratamente diferite în situații similare, cât și deciziile de promovare a evaluării emise după 27 ianuarie 2023, pentru a stabili dacă Comisia nu a decis schimbarea pe viitor a practicii, în acord cu art. 137 alin. (4) din Codul administrativ.

În urma exercițiului propus, Completul de judecată special a identificat în practica Comisiei, atât până la evaluarea lui Postică Aureliu, cât și după, cazuri în care Comisia a constatat fapte de încălcare a regimului juridic de declarare a averii în privința altor candidați, încălcări manifestate prin nedeclararea averii, diferența prețurilor bunurilor imobile/mobile, însă a acceptat explicațiile candidaților, constatând că aceștia au comis omisiuni tehnice, fără intenții de a eluda regimul juridic de declarare a averii.

În pofida acestor fapte, în decizia nr. 23 din 27 ianuarie 2023 în privința candidatului Postică, Comisia nu a redat elementele de fapt care să indice de ce Postică Aureliu este apreciat ca neintegru în raport cu alți candidați aflați în aceeași situație. Astfel, spre deosebire de alte cazuri identice până la 27 ianuarie 2023, dar și după această dată, Comisia a respins explicațiile reclamantului cu privire la introducerea eronată a sumei disponibile din contul de depozit în declarația pentru anul 2017, adoptând o atitudine selectivă și neîntemeiată în raport cu situațiile similare.

Cu privire la pretinsul dezechilibru financiar pentru anul 2019, completul de judecată special identifică, la fel, cazuri similare în care însăși Comisia concluzionează asupra faptului că declararea contului bancar, pe care de fapt a rulat doar salariul candidatului, nu trebuia să fie declarat odată ce candidatul a declarat nemijlocit acest salariu la rubrica Venituri, iar în cazul reclamantului Postică Aureliu, care a indicat contul bancar al soției pe care a rulat venitul ei, declarat de reclamant, separat și inclusiv la veniturile soției, Comisia l-a tratat drept economii suplimentare făcute de soția reclamantului. Astfel, în retrospectiva prezentării financiare a candidatului pentru anul 2019, Comisia a indicat de două ori suma de 534 045 de lei, drept venit al soției și cont bancar al soției, drept consecință mărinând într-un mod neîntemeiat cheltuielile/economiile reclamantului pentru 2019. În urma excluderii acestei sume, indicate eronat de către Comisie, completul de judecată special atestă lipsa discrepanțelor între venituri și cheltuieli/economii.

Este de menționat că, veniturile și cheltuielile reclamantului și familiei acestuia pentru anii 2018-2021, au fost obiect al investigației Procuraturii

Anticorupție sub aspectul îmbogățirii ilicite, investigații care s-au soldat cu emiterea ordonanței din 09 martie 2023 de scoatere a reclamantului de sub urmărirea penală și clasarea procesului, pe motiv că acțiunile acestuia nu întrunesc elementele infracțiunii.

La acest aspect, completul de judecată special subliniază că, Comisia de evaluare a imputat candidatului, Postică Aurel încălcarea gravă a regulilor de etică și conduită profesională a judecătorilor ca drept consecință de necorespondere a acestuia criteriului de integritate financiară. Astfel, în condițiile în care este neîntemeiată concluzia Comisiei de evaluare referitor la necorespondere a candidatului criteriului de integritate financiară, pe cale de consecință este nejustificată și concluzia de încălcare gravă a regulilor de etică și conduită profesională a judecătorilor, dat fiind raportul de cauzalitate dintre aceste două criterii.

Coroborând circumstanțele enunțate supra, completul de judecată special conchide că, decizia emisă de Comisia de evaluare este contrară prevederilor art. 21 din Codul administrativ, adică nu întrunește cerințele de legalitate procedurală și substanțială, iar circumstanțele constatate denotă dreptul candidatului la o eventuală decizie de evaluare favorabilă din acest punct de vedere.

Din preambulul Legii nr. 26/2022 rezultă că scopul acesteia constă în sporirea integrității viitorilor membri ai Consiliului Superior al Magistraturii și organelor specializate a acestora și în vederea sporirii încrederii în activitatea organelor de autoadministrare ale judecătorilor, dar și în general, în sistemul justiției.

Din decizia contestată și actele prezentate de pârâtă nu rezultă care din aceste scopuri sunt urmărite prin soluția de nepromovare a evaluării. Oricare din aceste scopuri ar fi legitime, însă nici unul din ele nu este analizat.

Trebuie remarcat, însă, că Comisia este în mod fundamental liberă să-și aleagă scopurile sau scopul legitim, însă acest fapt trebuie să rezulte din conținutul deciziei și confirmat din actele dosarului administrativ.

Prin urmare, completul de judecată special constată că, Comisia de evaluare nu a efectuat o analiză și motivare a scopului legitim a Deciziei emise.

Potrivit art. 29 alin. (2) lit. a) din Codul administrativ, o măsură este proporțională dacă este potrivită pentru atingerea scopului urmărit în temeiul împuternicirii atribuite prin lege. Astfel, excluderea și nu doar limitarea dreptului de a fi ales în organele enumerate în Legea nr. 26/2022 chiar pentru presupuse încălcări nesemnificative reținute de către Comisie nu este la caz o măsură adecvată pentru atingerea scopurilor expuse în lege. Având în vedere problema stringentă în buna funcționare a organelor de autoadministrare judecătorească la momentul emiterii deciziei, neevaluarea candidatului, nu doar că nu se încadrează în motivele de neevaluare, dar constituie o încălcare inutilă a drepturilor reclamantului.

Totodată, conform art. 29 alin. (2) lit. b) din Codul administrativ, o măsură întreprinsă de autoritățile publice este proporțională dacă este necesară pentru atingerea scopului. Conform acestui element al proporționalității înseamnă că măsura oficială trebuie să fie cel mai blând mijloc de atingere a scopului de reglementare. Comisia de evaluare nu a efectuat această analiză la caz. Astfel, Comisia de evaluare nu a analizat alternativele de reglementare a cazului individual care să îndeplinească scopul de reglementare în același mod.

Dezavantajele pe care le presupun alte opțiuni de reglementare trebuie luate în considerare și stau în calea caracterizării lor ca mijloc mai blând. Participarea candidatului la alegeri pentru funcția de membru în Consiliul Superior al Magistraturii cu constatările unor probleme minore plasate în spațiul public și care fac parte din realitățile sociale ale Republicii Moldova, reieșind și din modificarea constantă a legislației naționale, ar fi fost o măsură mai blândă pentru atingerea scopurilor dorite.

Conform art. 29 alin. (2) lit. c) – (3) din Codul administrativ, o măsură întreprinsă de autoritățile publice este proporțională dacă este rezonabilă. Măsura întreprinsă de autoritățile publice este una rezonabilă dacă ingerința produsă prin ea nu este disproportională în raport cu scopul urmărit. Această cerință implică o punere în balanță a valorilor protejate juridic. Cu cât dreptul este mai vătămat cu atât mai mult se cere ca avantajul de pe urma ingerinței să fie superior. Este de notat că, excluderea dreptului judecătorului de a fi candidat la funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii antrenează după sine nu doar o ingerință, dar o anulare improprie a dreptului de fi ales în această funcție. Astfel de soluție nu poate fi acceptată într-un stat de drept, ea fiind incompatibilă cu demnitatea omului și cea de judecător. Scopul încrederii în justiție poate fi realizat prin mijloace complexe, dar în niciun caz prin reducerea la zero a ideii de alegeri libere, transparente și în condiții de concurență în funcțiile de membru al Consiliului Superior al Magistraturii și organelor acestuia. Judecătorul, fiind în funcție, se prezumă a fi integru, iar în cazul în care se demonstrează contrariul atunci urmează ca acesta să fie eliberat ponderat din sistemul judecătoresc printr-o procedură disciplinară sau altă procedură, care să țină cont de garanțiile independenței sale.

Completul de judecată special notează că, scopul Legii nr. 26/2022 este printre altele de a spori încrederea în justiție, dar nu de a transforma justiția într-o ramură a puterii de stat inefficientă și asupra căreia ar plana imixtiunile.

Astfel, excluderea și nu doar limitarea dreptului candidatului Postică Aureliu de a participa și de a fi ales în calitate de membru al Consiliului Superior al Magistraturii pentru faptele minore reținute de către Comisia de evaluare nu este la caz o măsură adecvată pentru atingerea scopurilor expuse în lege.

În sinteză la acest aspect de legalitate, completul de judecată special constată că, decizia Comisiei de evaluare este contrară și principiului proporționalității.

În continuare, completul de judecată special reiterează că încălcările de integritate financiară și etică reținute au fost apreciate de către Comisie izolat de contextul istoric-social, ceea ce afectează securitatea raporturilor juridice. În general, sistemul juridic admite efectul retroactiv al legii, dacă aceasta favorizează situația juridică a persoanei, însă acest efect nu poate fi proiectat pe calea interpretării juridice.

Cu referire la argumentul reclamantului precum că în procedura de evaluare au fost admise erori procedurale grave de către Comisia de evaluare cu privire la încălcarea limbii de desfășurare a procesului de evaluare, manifestat prin lipsa traducerilor în limba engleză a actelor și declarațiilor prezentate de către candidat la etapa colectării și verificării datelor de către membrii Comisiei, având în vedere că membrii Comisiei Herman von Hebel, Victoria Henley, Nona Tsotsoria, care sunt vorbitori de limbă engleză și cărora nu le-ar fi fost asigurată traducerea în limba engleză de către secretariatul Comisiei, completul de judecată special reține

următoarele.

Potrivit art. 10 alin. (9) din Legea nr. 26/2022, Comisia de evaluare apreciază materialele acumulate după intima sa convingere, formată în urma cercetării multiaspectuale complete și obiective a informației. Niciunul dintre materialele prezentate nu are o forță probantă prestabilită fără aprecierea lui de către Comisia de evaluare.

Din această normă rezultă regula cercetării nemijlocite a probelor, libertatea probei și aprecierea nemijlocită a probelor de către membri Comisiei.

Completul de judecată special constată că, reprezentanții pârâtei în ședința de judecată au confirmat că nu există traducere scrisă a documentelor în limba cunoscută de membrii străini ai Comisei de evaluare, desemnați de partenerii de dezvoltare, fapt ce contravine art. 10 alin. (9) din Legea nr. 26/2022, dar și prevederilor art. 22 și 92 din Codul administrativ.

În aceeași ordine de idei, completul de judecată special constată că, Comisia nu a respectat dreptul de acces efectiv a candidatului la conținutul dosarului administrativ, care oferă dreptul acestuia de a face cunoștință și extrage copii de pe orice document și informație care se referă în privința sa ca participant la procedura administrativă de evaluare. Îngrădirea accesului la dosarul administrativ a generat și încălcarea altei garanții, cum este dreptul la apărare a candidatului în fața Comisiei de evaluare.

Completul de judecată special apreciază că timpul acordat de către Comisie pentru prezentarea informațiilor a fost unul insuficient și restrâns, astfel nefiind posibil acumularea probelor în vederea desființării integrale a eventualelor „dubii serioase” reținute de Comisie.

La capitolul dat, completul de judecată special învederează că, potrivit art. 82 din Codul administrativ, (1) dacă procedura administrativă trebuie realizată în scris conform art. 28 sau se realizează în scris, autoritatea publică, concomitent cu inițierea procedurii, întocmește un dosar în format electronic sau pe suport de hârtie, care conține toate documentele și înscrisurile ce se referă la procedura respectivă. Dosarul în format electronic conține, după caz, copii scanate de pe documentele pe suport de hârtie, autenticitatea copiilor fiind confirmată prin semnătura electronică aplicată de persoana responsabilă din cadrul autorității publice, documente electronice, alte înscrisuri și informații relevante expuse în format electronic. (11) Copiile scanate în format electronic de pe documentele oficiale emise pe suport de hârtie și înscrisurile în format electronic pe care nu s-a aplicat semnătura electronică se utilizează fără restricții în raporturile cu autoritatea publică și pot fi incluse în dosarul administrativ, în măsura în care actele normative nu impun expres aplicarea semnăturii pe copiile/înscrisurile în cauză sau respectarea cerințelor pentru documentul electronic. (2) În momentul în care este pus la dosar, un document se vizează cu numere continue de pagini. (3) Dacă din dosar se extrag documente pentru o anumită perioadă, despre aceasta se face o mențiune, care va cuprinde: a) denumirea documentului extras; b) numărul paginilor extrase; c) motivul extragerii documentului; d) numele persoanei care a dispus extragerea documentului; e) data la care documentul a fost extras. Mențiunea se pune la dosar în locul documentului extras. (4) Dosarele administrative se păstrează până la expirarea termenului de păstrare, ce rezultă din dispozițiile legale existente în acest sens.

În corespundere cu art. 83 din Codul administrativ, (1) autoritatea publică care conduce procedura administrativă acordă participanților la procedură accesul la dosarul administrativ. (2) Până la finalizarea procedurii, participanții nu vor avea acces la proiectele de acte administrative individuale. (3) Accesul la dosarul administrativ nu este permis în cazul în care prin aceasta se afectează îndeplinirea regulamentară a sarcinilor autorității publice sau în cazul în care se urmărește protejarea unui secret ocrotit de lege ori există necesitatea protecției drepturilor participanților la procedura administrativă sau ale terților. (4) În cazul în care există un interes îndreptățit, autoritatea publică care conduce procedura administrativă poate permite, la cerere, accesul la dosar și în cadrul unei alte autorități publice sau unei reprezentanțe diplomatice ori consulare a Republicii Moldova din străinătate. (5) În cadrul accesului la dosar participanții își pot face notițe sau copii de pe dosar. Costurile pentru copii le suportă fiecare participant în parte, ele fiind de 0,02 unități convenționale pentru fiecare pagină. Copiile de pe dosar în format electronic, precum și exemplarele documentelor electronice și copiile acestora sunt gratuite.

Ținând cont de cele enunțate, completul de judecată special notează că, Comisia de evaluare avea obligația să prezinte în conformitate cu prevederile art. art. 221 și 82 din Codul administrativ pe deplin dosarul administrativ al candidatului Postică Aureliu în instanța de judecată, astfel, încât și instanța de judecată să-și poată îndeplini sarcina constituțională de control judecătoresc efectiv asupra chestiunilor de fapt și de drept.

La fel, și normele speciale, prevăzute la art. 10 alin. (5), art. 12 alin. (4) lit. c) din Legea nr. 26/2022 și art. 2 alin. (1) lit. g) din Regulamentul de evaluare în temeiul Legii nr. 26/2022, adoptat la ședința Comisiei de evaluare din 02 mai 2022, garantează dreptul candidaților de a avea acces a lua cunoștință cu materialele acumulate de către Comisia de evaluare și secretariatul acesteia pentru evaluarea sa.

În cadrul examinării prezentei cauze de contencios administrativ, reprezentanții pârâtei au recunoscut că la dosarul administrativ al candidatului Postică Aureliu nu au fost prezentate toate materialele administrate de către Comisia de evaluare, ci doar înscrisurile care Comisia de evaluare le-a considerat în opinia ei relevante.

Circumstanțele date atestă că, Comisia de evaluare a încălcat dreptul la apărare al candidatului Postică Aureliu, deoarece nu i-a asigurat accesul la dosarul administrativ, care trebuie să conțină toate materialele acumulate de către Comisia de evaluare, cu cel puțin 3 zile până la audiere, conform art. 82 și art. 83 din Codul administrativ, în coroborare cu art. 10 alin. (5), art. 12 alin. (4) lit. c) din Legea nr. 26/2022 și art. 2 alin. (1) lit. g) din Regulamentul de evaluare adoptat în temeiul Legii nr. 26/2022.

Deci, legiuitorul a oferit Comisiei de evaluare o gamă largă de instrumente și pârghii pentru acumularea tuturor informațiilor necesare. Prin urmare, neexecutarea obligației de cercetare din oficiu a dus la adoptarea unei soluții eronate de către Comisie și respectiv, încălcarea dreptului la apărare a candidatului.

Completul de judecată special reține că, circumstanțele constatate denotă o încălcare a garanțiilor procedurii administrative de evaluare cum ar fi, dreptul la o examinare deplină a faptelor, dreptul la o decizie motivată și imparțială, dreptul la

audiere efectivă, dreptul de acces la dosarul administrativ, dreptul de a fi implicat efectiv în procedura de evaluare, dreptul la colaborare efectivă în clarificarea stării de fapt și dreptul la o decizie fără erori discreționare în partea aprecierii probelor.

Completul de judecată special constată că, doar aceste încălcări a garanțiilor în procedura administrativă constituie erori grave de procedură, care au afectat caracterul echitabil al procedurii administrative de evaluare, și ca consecință existența unor circumstanțe de natură procesuală, care ar fi dus la promovarea evaluării de către candidat.

Completul de judecată special remarcă faptul că, statul a investit Comisia de evaluare cu prerogativa de a se ghida de anumite standarde pentru a selecta cei mai integri candidați la funcția de membri inter alia în Consiliul Superior al Magistraturii, care la rândul lor ar putea asigura corectitudinea funcționării sistemului judiciar per ansamblu, inclusiv prin aplicarea unor politici coerente și conforme cu standardele general acceptate.

Reclamantul a demonstrat completului de judecată special din cadrul Curții Supreme de Justiție caracterul plauzibil al elementelor invocate în contestația sa, inclusiv cu privire la corectitudinea operațiunilor financiare efectuate la gestionarea, vânzarea și cumpărarea bunurilor mobile și imobile, precum și la respectarea normelor de etică și deontologie.

Totodată, completul de judecată special notează că, Comisia de la Veneția a recomandat ca decizia finală în privința evaluării să fie luată de către instanța de judecată competentă, totuși Parlamentul Republicii Moldova a optat pentru o altă politică de drept referitor la acest subiect. În pofida acestui fapt, Completul special de judecată subliniază că, din rațiuni de protecție efectivă a drepturilor este în drept și obligat să desfășoare un control judecătoresc de legalitate deplin asupra chestiunilor de fapt și de drept.

Chiar dacă, completul de judecată special din cadrul Curții Supreme de Justiție este limitat în adoptarea unei decizii finale, totuși argumentele, concluziile și constatările sale sunt obligatorii și executorii pentru Comisia de evaluare. Această concluzie se desprinde direct din prevederile art. 120 din Constituția Republicii Moldova, care reglementează caracterul obligatoriu al sentințelor și al altor hotărâri judecătorești definitive.

La fel, Completul special de judecată își întemeiază concluzia pornind și de la jurisprudența Curții Constituționale, care a reliefat că, chiar dacă completul special al Curții Supreme de Justiție nu poate obliga Comisia de evaluare să promoveze candidatul evaluat, argumentele și concluziile făcute de această instanță în cazul soluționării contestațiilor rămân obligatorii pentru Comisie (DCC nr.42 din 06 aprilie 2023 & 143).

Completul de judecată special notează, că tot din rațiuni de control judecătoresc efectiv, dar și din motive de calitate a legii, Comisia nu este obligată, după dispunerea reluării procedurii de evaluare, să cerceteze alte circumstanțe decât cele care au stat la baza admiterii acțiunii reclamantului.

Astfel, evaluarea după reluarea procedurii nu ar trebui să se transforme într-un argument și activitate circulară vicioasă, fapt care este contrar standardului de protecție efectivă a drepturilor, separarea ramurilor puterii de stat, certitudinea juridică și efectul obligatoriu al hotărârilor judecătorești definitive.

Completul de judecată special menționează că circumstanțele reținute de

Comisia de evaluare nu se încadrează din perspectiva proporționalității în motivele de nepromovarea a evaluării candidatului Postică Aureliu.

Astfel, excluderea și nu doar limitarea dreptului candidatului Postică Aureliu de a participa și de a fi ales în calitate de membru al Consiliului Superior al Magistraturii pentru faptele minore reținute de către Comisia de evaluare nu este la caz o măsură adecvată pentru atingerea scopurilor expuse în lege. Având în vedere problema de buna funcționare a organelor de autoadministrare judecătorească la momentul emiterii deciziei și nepromovarea candidatei pentru faptele minore, nu doar că nu se încadrează în motivele de nepromovare, dar constituie o încălcare a drepturilor enunțate.

Completul de judecată special reiterează că măsură întreprinsă de autoritatea publică pârâtă este una rezonabilă dacă ingerința produsă prin ea nu este disproporțională în raport cu scopul urmărit. Acesta cerință a legiuitorului implică o punere în balanța a valorilor protejate juridic, o pondere a intereselor în joc. Cu cât dreptul este mai vătămat, cu atât mai mult se cere ca avantajul de pe urma integrității să fie superior.

Prin urmare, excluderea dreptului judecătorului de a fi candidat la funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii, antrenează după sine nu doar ingerința dar o anulare improprie a dreptului de a fi ales în această funcție. Astfel de soluție nu poate fi acceptată într-un stat de drept.

Din considerentele menționate, completul de judecată special relevă că, în prezenta cauză se regăsesc temeuri legale de a anula decizia Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 23 din 27 ianuarie 2023 cu privire la candidatura lui Postică Aureliu.

Completul de judecată special reține că ilegalitatea deciziei contestate duce la anularea deciziei și dispunerea reevaluării candidatului. Or, dispunerea reevaluării este rezultatul final și implicit care include pierderea valabilității deciziei conform art. 139 alin. (1) și (2) din Codul administrativ (a se vedea DCC nr.42 din 06 aprilie 2023 § 143; cauza Ramos Nunes de Carvalho e Sá vs Portugalia [MC], 06 noiembrie 2018, § 184 și jurisprudența citată).

În conformitate cu prevederile art. 224 alin. (1) lit. b), 195 Codul administrativ, art. 238-241 din Codul de procedură civilă, art. 14 alin. (6), alin. (8) lit. b), alin. (9) din Legea privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 26 din 10 martie 2022, completul de judecată special, instituit în cadrul Curții Supreme de Justiție, pentru examinarea contestațiilor declarate împotriva deciziilor Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor

d e c i d e:

Se admite acțiunea în contencios administrativ înaintată de Postică Aureliu împotriva Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor cu privire la anularea deciziei nr. 23 din 27 ianuarie 2023 cu privire la candidatura lui

Aureliu Postică și dispunerea reluării procedurii de evaluare a candidatului.

Se anulează decizia Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 23 din 27 ianuarie 2023 cu privire la candidatura lui Aureliu Postică.

Se dispune reevaluarea candidatului Postică Aureliu de către Comisia independentă de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,

judecător

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Ion Guzun

Mariana Pitic